TRST, torek
6. oktobra 1959
Leto XV. - Št. 237 (4391)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — TEL. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Lunik III. se bo danes ob 15. uri najbolj približal Luni ki jo bo obletel in zbral podatke o njeni nevidni strani

Tir kozmične rakete zajema v svoje območje Zemljo in Luno - Ko bo Lunik obletel Luno, se bo zatem približal Zemlji do 2000 kilometrov in bo nadaljeval svojo krožno pot ter bo morda enkrat na mesec obletel Luno Izredno natančen sistem vodenja je omogočil nov uspeh - Tretja stopnja rakete tehta 1553 kg, teža medplanetarne postaje pa 287.5 kg - Vsi aparati so do sedaj redno delovali in bodo oddajali podatke vsakih 24 ur

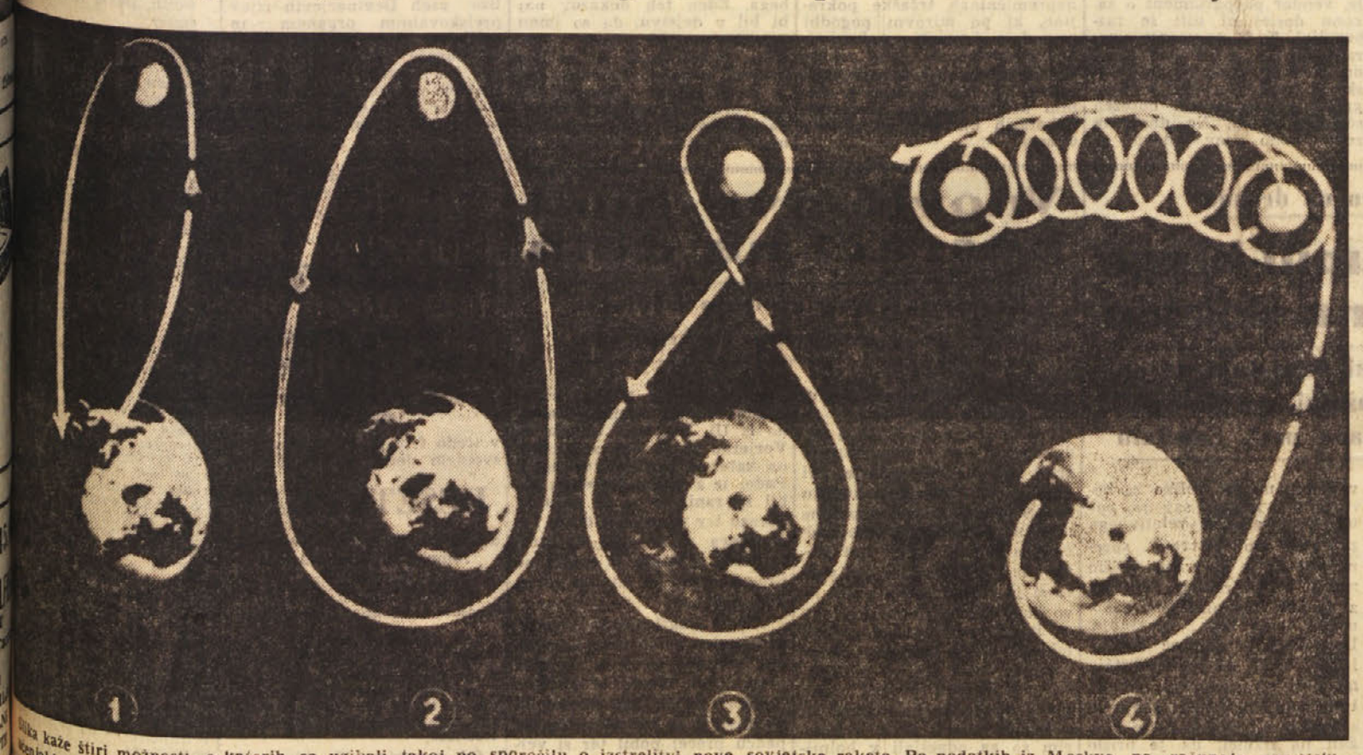

Risba kaže štiri možnosti, o katerih so ugibali takoj po sporočilu o izstrelitvi nove sovjetske rakete. Po podatkih iz Moskve pa računajo sovjetski znanstveniki z možnostjo pod št. 2. Danes, ko bo po predvidenih računih raketa obkrožila Luno, se bo dokončno vedelo, ali se bodo predvidevanja izpolnila

MOSKVA, 5. — Vesoljska raketa, ki so jo v Sovjetski zvezi izstrelili v soboto, drugo obletnico izstrelitve prvega umetnega satelita, redno nadaljuje svojo pot in se bo najbolj približala Luni jutri popoldne ob 15. uri po srednjeevropskem času; tedaj bo oddaljena od Lune približno 7.000 kilometrov. Pričakuje se, da bo vesoljska postaja, ko bo letela okoli Lune, fotografirala še neznano stran Lune ali pa drugače registrirala podatke ter jih nato oddajala na Zemljo. Kakor poroča agencija TASS, nadaljuje raketa redno svojo pot proti Luni. Ob 18. uri po srednjeevropskem času je bila oddaljena 284.000 kilometrov od Zemlje navpično nad Atlantskim oceanom. Njene koordinate so v tem trenutku bile: 20 stopinj in 40 minut južne širine ter 21 stopinj in 30 minut zahodne dolžine. Raketa gre točno po predvidenem tiru.

Agencija TASS je javila, da bodo rezultate o znanstvenih opazovanjih, ki jih bodo dobili vsakih 24 ur, javili, ko jih bodo analizirali. Tako bodo objavili sporočilo vsakih 24 ur. Tudi radioteleskop v Jodrell Banku je ujel znake rakete, ki so bili včeraj precej močni, zdaj pa nekoliko šibkejši, ker je raketa pač bolj oddaljena od Zemlje.

Kakor rečeno, so raketo izstrelili z obletnico izstrelitve prve sputnika leta 1957, ki je tehtal 83 kilogramov. Raketo so izstrelili v soboto popoldan avtomatično medplanetarno postajo. Raketa je večja. Zadnja stopnja rakete je postavila medplanetarno postajo v tir, po katerem naj bi krožila Luno ter se nato vrnila proti Zemlji. Tir medplanetarne postaje so izbrali tako, da je bilo lahko opazovati s severnih zemeljske poloute, ko se bo vrnila blizu Zemlje.

Zadnja, tretja, stopnja rakete tehta 1553 kilogramov in je goriva. Avtomatična medplanetarna postaja je v zadnji stopnji rakete. Ko je zadnja stopnja v določen tir, se avtomatična postaja loči od nje. Zadnja stopnja ostane v tiru, ki je zelo blizu zemeljske postaji. V tej postaji so nameščeni znanstveni aparati in sistem za umetno urejanje toplote. Ti aparati dajejo tok za znanstvene radijske aparate in kemijske baterije. Ta teža postaje je 278,5 kilograma. V zadnji stopnji rakete so aparati za merjenje z energetskimi viri, ki tehtajo skupno 40 kilogramov. Vse znanstvene podatke oddajata dva radijska oddajnika. Raketo so v prvem tiru vodili s posebnimi aparati z Zemlje do daljave 400.000 kilometrov. Prav tako uravnavajo oddajanje znanstvenih in drugih podatkov s koordinacijskega centra na Zemlji. Postaja oddaja podatke vsak dan dve uri. Danes naj bi začeli oddajati od 13. ure po moskovskem času že danes.

Izstrelitvi so obvestili akademijo znanosti angleški radioteleskop v Banku. Kakor javlja Tass, sta imeli druga stopnja rakete in druga večja od druge kozmične hitrosti, ko sta dosegli svoj tir. Da se zadnji let okoli Lune in povratek v bližino Zemlje bila tretji stopnji zelo nekoliko manjša hitrost. Druga kozmične hitrosti, ki potuje tretja stopnja rakete proti Luni nekoliko počasneje kakor prva in druga. Druga kozmična hitrost znaša približno 40.000 kilometrov na uro in je potrebna, da se premaga zemeljska privlačna sila. Prva kozmična hitrost pa je približno 30.000 kilometrov na uro, ki omogoča, da se vzpostavi med izstreljenim predmetom in zemeljsko privlačnostjo tako ravnotežje, da začne izstreljeni predmet krožiti po tiru okoli Zemlje.

Kakor je znano, krožijo umetni sateliti okoli Zemlje po eliptičnem tiru .To pot pa je tir tako podaljšan, da zajame vase tudi tir Lune. Raketa, ki so jo v SZ izstrelili 2. januarja, je sicer letela blizu Lune, toda njen tir se je podaljšal tako, da je postala prvi planet, ki kroži okoli Sonca po tiru med Zemljo in Marsom. Raketa, ki so jo izstrelili pred obiskom Hruščeva v ZDA, je zadela Luno. Nova raketa pa ne bo zadela Lune, pač pa se ji bo približala do približno 7000 kilometrov, jo obletela in nato nadaljevala pot po tiru proti Zemlji, kateri se bo približala do približno 2000 kilometrov ter bo na ta način nadaljevala svojo krožno pot okoli Zemlje in okoli Lune. Pravzaprav ne bo vsakikrat obletela Lune, ker je ne bo našla več na istem mestu. Toda lahko se bo zgodilo, da bo po nekaj krogih spet obletela Luno, ki se bo vrnila med svojim kroženjem okoli Zemlje na mesto, kjer je bila, ko je bila raketa izstreljena. Vsakikrat, ko se bo to zgodilo, bo avtomatična oddajna postaja lahko oddajala nove podatke o prostoru blizu Lune in tudi podatke o Luni sami.

Znanstvenik Nikolaj Kosirec, ki je odkril vulkanske pojave na Luni, je izjavil: «Z Zemlje vidimo vedno eno samo stran Lune. Sedaj bo mogoče raziskati drugo stran, ko bo raketa obkrožila Luno. Sedaj je nova luna, in to pomeni, da je druga stran Lune v celoti razsvetljena s sončnimi žarki. Kaj ne na drugi strani? Sovjetski znanstveniki bodo v kratkem imeli odgovor na to vprašanje. Druga sovjetska vesoljska raketa je dala neposreden dokaz, da ne obstaja lunsko magnetno polje. Sedaj bomo videli, ali je pravilna domneva znanstvenikov, da je na nepoznani strani Lune veliko zelo široko žrelo.»

Znameniti sovjetski učenjak Blagonravov je izjavil, da bo avtomatična medplanetarna postaja na vesoljski raketi dolgo trajala in v vsakem primeru vsaj toliko kakor postaja na III. sputniku. Povedal je tudi, da tretji sovjetski sputnik, ki so ga izstrelili 15. maja lani, še dalje kroži okoli Zemlje in je napravil do sedaj okrog nje nad 7000 krogov.

Leningrajski učenjak Ponjatov je izjavil, da je izstrelitev te rakete izredne važnosti za proučevanje Lune. Pripomnil je, da bodo aparati omogočili dobiti podatke o drugi strani Lune, ki je z Zemlje nevidna.

Prof. Sedov pise v današnji «Pravdi», da je bil najnovejši poizkus mogoč zaradi velike popolnosti in natančnosti sistema za vodenje rakete, ki ga uporabljajo sovjetski znanstveniki. Sedov potrjuje, da medplanetarni postaji sledi ločeno zadnja stopnja rakete. Akademik Fedorov piše v «Pravdi», da bodo znanstveni inštrumenti ter sončne baterije na vesoljski postaji trajale zelo dolgo.

Ravnatelj sončne postaje v observatoriju v Pulkovem na Kavkazu Gnevišev je izjavil, da je tretja sovjetska kozmična raketa odprla pot za polete proti Marsu in Veneri «v bližnji prihodnosti».

Predsednik sovjetske geografske družbe akademik Pavlovski je izjavil, da bodo sovjetski znanstveniki lahko kmalu dobili vzorce skal z Lune. Dodal je, da so postavili temelje za novo razdobje v razvoju astrofizike in geofizike.

Profesor Proskurin, član sovjetske akademije znanosti je nocoj po moskovskem radiu izjavil, da so Luniku III zadali tako hitrost, ki mu bo lahko dala eliptičen tir okoli Zemlje in Lune. Agencija TASS je pri objavljanju prvih podatkov poudarila tudi veliko natančnost, s katero je raketa prišla v svoj tir.

Profesor Tihov, član akademije znanosti v Kazakistanu je izjavil, da nova kozmična raketa daje nujno potrebne pripravljalne podatke za proučevanje, ali obstajajo oblike življenja na Luni. Omenil je, da obstajajo po mnenju nekaterih astronomov nekatere manjše oblike življenja ob robovih Lunine krogle v enem od številnih zrel. Po njegovem mnenju je zelo verjetno blizu dan, ko bodo Sovjeti ustvarili medplanetarni laboratorij, ki ga bodo ponesli do bližine Marsa, in bo omogočil ugotoviti, ali na tem planetu obstaja kakršno koli življenje.

Akademik Fjodorov je izjavil da bodo podatke, ki jih bodo dobili od Luника, sporočili znanstvenikom vseh držav.

V ZDA priznavajo veliko prednost SZ pri izvajanju programa o vesoljstvu

Govori se o najmanj enoletnem zaostanku - Komentar F. Zagarja

WASHINGTON, 5. — Kakor piše «New York Times», so ameriški funkcionarji izjavili, da bo potrebno vsaj eno leto, preden ZDA lahko upajo na tak uspeh kakor Sovjetska zveza. List pravi dalje: «Poleg tega so ti funkcionarji izjavili, da je malo upanja, da bi prekoračili Sovjetsko zvezo, dokler ne bodo ZDA lahko pripravile močnejših raket, kakor jih ima Sovjetska zveza. Ti funkcionarji so izjavili, da se je treba, čeprav s težkim srcem, pomiriti s sedanjim stanjem tekmovanja za zavojevanje vesolja.»

Ravnatelj ameriške ustanove za vesolje in astronavtiko prof. Pickering, ki je sedaj v Genovi, je podal naslednjo izjavo: «Sovjetski znanstveniki, ki so specialisti za rakete, so napravili pomemben korak naprej z izstrelitvijo Lunika III. Tir, po katerem bi moralo to vesoljsko vozilo leteti, dokazuje veliko natančnost vodenja. Naše zanimanje in naše pričakovanje sta obrnjena na fotografije Lune, ki bi jih morali napraviti med poizkusom. Seveda mi je žal, da nam ni še uspelo izstreliti rakete «Atlas-Able», katere izstrelitev proti Luni je bila določena prav za te dni. Verjetno bo nekatere poizkuse, ki smo jih mislili napraviti, napravil Lunik III. V vesolju je mnogo znanstvenega dela in prepričan sem, da bodo ruski in ameriški znanstveniki še dalje segali v to področje znanosti, ki naj bo v blaginjo vsega človeštva.»

Načelnik ameriške uprave za aeronavtiko in vesolje Glen-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Schaerf v Moskvi

MOSKVA, 5. — Predsednik avstrijske republike Adolf Schaerf je prišel danes z letalom v Moskvo. Na letališču so ga sprejeli maršal Vorošilov, člani sovjetske vlade in predstavniki diplomatskega zbora. Schaerfa spremljata zunanji minister Bruno Kreisky in podtajnik v zunanjem ministrstvu Franz Gschnitzer.

Kakor poroča moskovski radio, je maršal Vorošilov ob prihodu avstrijskega predsednika izjavil: «Ne dvomimo, da bo vaš obisk prispeval k okrepitvi prijateljskih odnosov in sodelovanja med nevtralno Avstrijo in Sovjetsko zvezo.»

Vorošilov je zatem omenil potovanje Hruščeva, ki je povzročilo popustitev mednarodne napetosti, in je dodal: «Upamo, da bo prihodnje potovanje predsednika ZDA v SZ še bolj in dokončno okrepilo to težnjo.»

Predsednik Schaerf je med drugim odgovoril: «Avstrija je v srcu Evrope, to je v središču sveta. Ker ne pripada nobenemu vojaškemu bloku, hoče živeti v miru z vsemi narodi.»

Avstrijska delegacija se bo v Moskvi razgovarjala o gospodarskih odnosih med obema državama. Govorili bodo tudi o atomski razorožitvi in o prekinitvi jedrskih poizkusov glede katerih je avstrijski predsednik med volilno kampanjo leta 1957 predlagal mednarodno konferenco znanstvenikov. Schaerf bo ostal v Sovjetski zvezi okoli 10 dni.

Izjava poveljstva alžirske vojske

Debré bo podal izjavo o Alžiriji 13. t. m.

TUNIS, 5. — Vrhovno poveljstvo alžirske osvobodilne vojske je objavilo dnevno povelje alžirskim borcem, v katerem je rečeno, da se alžirska vlada sedaj lahko pogaja z močnega položaja o ponudbi De Gaulla za samoodločanje.

«Ob podpori narodnoosvobodilne vojske — pravi izjava — predstavniki revolucije sedaj lahko givorijo z močnega položaja s sovražnikom, ki je bil dolgo časa slep. Voditelji Francije so priznali pravico alžirskega ljudstva do samoodločanja in do izbiranja njegove usode. To je velika zmaga. Vrata, ki vodijo k neodvisnosti, so odprta. Neodvisnost je sedaj dosegljiva.»

Dnevno povelje poziva alžirske borce, naj brez prestanka nadaljujejo borbo proti Francozom, dokler ne bo vzšlo sonce svobode.

Francoski parlament bo začel jutri svoje redno zasedanje, ki na podlagi ustave traja od prvega torka v oktobru do tretjega petka v decembru. Toda predsednik vlade Debre bo podal v skupščini šele 13. oktobra svojo izjavo o splošni politiki vlade in torej tudi o alžirski politiki. Nocoj pa so javili, da bo Debre govoril v petek zvečer po radiju in televiziji o težavnem položaju, ki je nastal zaradi stalnega dviganja cen

Bivši alžirski guverner general Weygand je izročil tisku izjavo, v kateri pravi, da francoska ustava ne pooblašča nikogar, da bi «izvršil napad na ozemeljsko nedotakljivost ali pa da bi razpolagal z delom ozemlja, nad katerim se izvaja suverenost Francije». General trdi, da je «Alžirija z referendumom lanskega leta izrekla voljo, da ostane francoska». Weygand ima sedaj 92 let.

Stavke v ZDA

WASHINGTON, 5. — Načelnik tiskovnega urada Bele hiše Hagerty je na tiskovni konferenci v Palm Springsu v Kaliforniji, kjer je predsednik Eisenhower na oddihu, izjavil: «Predsednik ZDA želi, da bi se stavka v jeklarski industriji, ki traja že 83 dni, in stavka pristaniških delavcev čim prej končala. Predsednik meni, da ti dve stavki nasprotujeta interesom ZDA in ameriškega ljudstva, in misli, da tudi ameriško ljudstvo želi, da obe čimprej prenehata.»

Te izjave kažejo, da namerava predsednik verjetno uporabiti zakon «Taft-Hartley», na podlagi katerega bi odredil, da se morajo delavci med pogajanji vrniti na delo za 80 dni. Predstavnik Bele hise pa ni hotel v zvezi s tem vprašanjem dati drugih pojasnil.

Glavni svet pristaniških delavcev je danes soglasno sklenil nadaljevati stavko, ki se je začela pred petimi dnevi. Mezdni odbor sindikata kovinarjev pa je zavrnil zadnje predloge industrijcev, ker ne zadovoljujejo njihovih zahtev.

—«—

BEOGRAD, 5. — 10. oktobra bo odpotovala v Varšavo jugoslovanska delegacija na tretje redno zasedanje jugoslovansko-poljskega odbora za gospodarsko sodelovanje. Gospodarsko delegacijo bo vodil podpredsednik zveznega izvršnega sveta Miljko Todorović.

Segni in Pella sta se vrnila v Rim Desnica PSDI proti Saragatovi liniji

Nadaljevanje priprav za demokristjanski kongres

(Od našega dopisnika)

RIM, 5. — Nocoj sta se Segni in Pella končno vrnila z obiska v ZDA, ki bo ostal brez dvoma v zgodovini italijanske zunanje politike zapisan kot značilen, toda ne preveč razveseljiv dogodek. Saj je predsednik vlade namesto izjav, ki bi pripomogle k nadaljnji pomiritvi, govoril tako, da je naletel na odpor ogromne večine italijanskega ljudstva. O teh kritikah smo že poročali, danes naj le dodamo, da se je Segni v svoji izjavi ob prihodu v Rim podobnih izjav vzdržal, pač pa je v brzojavki, ki jo je poslal Eisenhowerju, močno poudaril potrebo nadaljnjega obstoja in krepitve atlantskega pakta. Segni je podčrtal, da so bili razgovori v Washingtonu v «ozračju skrajne iskrenosti in prisrčnosti» in da se italijanska ocena sedanjega položaja v bistvu strinja z oceno ameriške vlade».

Pri tem je čudno le to, da Eisenhower ni nikoli dajal po sestanku s Hruščevom niti zdaleč takih izjav, ki jih je pred vsem svetom razglašal Segni: češ, da je šlo pri sestanku s Hruščevom samo za nasmehe in stiske rok.

Med potovanjem v domovino sta se Segni in Pella zadržala približno eno uro v Londonu, kjer ju je pozdravil podtajnik britanskega zunanjega ministrstva markiz Landsowne in italijanski veleposlanik grof Vittorio Zoppi. Kot se vidi niti britanski zunanji minister, še manj pa predsednik vlade, nista imela za potrebno, da bi se po razgovoru Segnija z Eisenhowerjem, sestala s predsednikom rimske vlade in njenim zunanjim ministrom. To je sicer razumljivo, če se upošteva, da Segnijeve izjave niso naletele na ugoden sprejem v Londonu. Kot poročajo, sta se Segni in Pella z britanskim podtajnikom «dotaknila raznih argumentov sedanjega mednarodnega interesa in poleg tega proučila perspektive obljubljenega uradnega obiska Segnija in Pelle v Veliki Britaniji, kamor ju je povabila britanska vlada, a je obisk moral biti odložen zaradi britanskih volitev.» Zdi se, da je ta obisk odložen precej na dolg rok, ker poročilo o londonskih razgovorih ne pove nič o tem, kake so pravzaprav perspektive, o katerih so govorili.

V notranji politiki še vedno prevladuje demokristjansko predkongresno ozračje. V nedeljo so bili še nekateri pokrajinski kongresi, med drugim tudi v Trevisu, kjer je zmagala Bonomijeva struja. V Florenci je govoril Fanfani in ponovno zagovarjal potrebo obnove politike levega centra. «Korakati v smeri levice, je dejal, ne pomeni pasti na levo, temveč napredovati v smeri meje, kjer se vodi borba za svobodo». V svojem govoru je predložil krščanski demokraciji politiko «alternative za težnje k skrajnosti».

V Brindisiju je govoril Andreotti, v Genovi minister Bo, ki je med drugim izrazil svoje dvome o učinkovitosti sedanje sestave Segnijeve vlade za izvajanje programa. V Genovi je govoril tudi minister Taviani, ki je dejal, da je zadovoljen s sedanjim stanjem.

V Milanu je imel daljši govor voditelj KPI Giancarlo Pajetta o uspehih sovjetske znanosti in o sestanku Eisenhower-Hruščev ter o potrebi nove politike v Italiji. Značilno je, da je zborovanje otvoril prof. Alberto Masani, prvi astronom observatorija v Breri in docent na univerzi v Genovi. Med zborovanjem je prof. Masani javno zaprosil za vstop v KPI. Senator Terracini pa je o istem predmetu govoril v Vicenzi.

Omembe je vreden tudi sestanek desničarskih socialdemokratov, ki so izglasovali resolucijo, ki pa ni v skladu s Fanfanijevimi predlogi. V njej je namreč rečeno, da je Fanfanijeva vlada levega centra propadla zaradi pomanjkanja večine, katere tudi sedaj ne bi imela. Kljub temu pa tajništvo PSDI še vedno vztraja pri formuli levega centra, s čimer krepi sedanjo enobarvno vlado, ki jo podpira monarhofašistična desnica, kar vodi v prezgodnjo razpustitev parlamenta. Zato desničarski socialdemokrati predlagajo obnovo štiristranske koalicije, ki naj bi vodila resno ekonomsko in gospodarsko politiko. Zaradi tega desničarji PSDI ne bodo odobrili Saragatovega poročila.

Danes se je začelo zasedanje vodilnega odbora CGIL. Govoril je pomožni tajnik generalnega tajnika, poslanec Santi, o sindikalnem položaju in o perspektivah za akcijo. Zasedanje odbora se bo jutri nadaljevalo.

A. P.

—«—

Hruščev v Vladivostoku

MOSKVA, 5. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev, ki je prišel včeraj z letalom v Vladivostok, si je danes ogledal tamkajšnjo ladjedelnico, kjer je imel daljši govor o notranji in zunanji politiki. Agencija Tass, ki o tem poroča, ni dala drugih podatkov.

Ni znano, koliko časa bo Hruščev ostal v Vladivostoku.

—«—

WASHINGTON, 5. — Ameriški državni čepartma javlja, da bo imel državni tajnik Herter jutri ob 20. uri srednjeevropskem času tiskovno konferenco.

Morgan Phillips obtožuje Mac Millana da kvari možnost konference najvišjih

Mac Millan je izjavil, da bo še dalje pritiskal, naj se konferenca skliče čimprej

LONDON, 5. — Predstavnik Foreign Officea je danes izjavil, da se nadaljujejo angleško-ameriška posvetovanja glede konference najvišjih.

Predsednik vlade Mac Millan je danes na volilnem zborovanju v grofiji Norfolk izjavil, da bo še dalje pritiskal, naj se čimprej skliče konferenca najvišjih. «Ugotovil sem, je nadaljeval Mac Millan, da me nekateri obtožujejo, da vztrajam, naj bi sestanek na najvišji stopnji bil prehitro. Te obtožbe so čudne, ker prihajajo od ljudi, ki so nas v preteklosti obtoževali, da napredujemo prepočasi».

Mac Millan je odgovarjal na številne obtožbe laburistov. Prav danes je tajnik laburistične stranke Morgan Phillips na tiskovni konferenci izjavil, da bi bila prava tragedija, če bi se možnosti za konferenco najvišjih pokvarile zaradi «grobega poizkusa Mac Millana, da se na to vprašanje sklicuje v končni fazi svoje volilne kampanje». Dodal je: «Dovolj negativno je bilo, da je izkoristil priložnost obiska predsednika Eisenhowerja za okrepitev zmanjšanega ugleda svoje vlade; toda sedaj je nedopustno, da izkorišča za politiko svoje stranke taka vprašanja svetovne važnosti. To lahko samo razdraži naše zaveznike».

S tem v zvezi je Mac Millan izjavil: «Vsakdo ve, da bo potrebno diplomatsko proceduro izčrpati. Kakor sem že izjavil, je treba rešiti vprašanje datuma in sedeža. Toda mislim, da bi bilo treba to določiti zelo naglo». Dodal je, da je jasno, da je po sestanku Eisenhowerja in Hruščeva pot k sestanku najvišjih odprta, in je pripomnil: «Osebno bom še dalje pritiskal, naj bo datum čim bližji.

«Borba» o petletnici londonskega sporazuma

Vicko Krstulović med gradiščanskimi Hrvati

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — *Nocojšnja «Borba» ugotavlja v članku posvečenem obletnici londonskega sporazuma, da se Jugoslavija dosledno zavzema za miroljubno aktivno koeksistenco med državami in narodi. Ta politika je bila v praksi uveljavljena tudi v odnosih z Italijo, ki se pozitivno razvijajo od leta 1954, ko je bilo rešeno tržaško vprašanje in s tem dan res prispevek miru v tem delu sveta. «Odstranitev tega spora, ugotavlja «Borba», je dokaz, da ni mednarodnega vprašanja, ki se z dobro voljo in stvarno privrženostjo k miru ne bi moglo rešiti.»*

«Borba» navaja, da so po podpisu londonskega sporazuma bila rešena mnoga pomembna vprašanja: urejeno je bilo vprašanje obmejnega prometa, jugoslovansko-italijanska meja je postala ena najbolj živih in najbolj liberalnih meja v Evropi, storjeni so bili napori, da se rešijo vprašanja manjšine.

Zaradi negativnih elementov, ki so se nakopičili v preteklosti, pa so še nerešena vprašanja, toda ugoden razvoj odnosov bo omogočil, da se bodo tudi ta preostala vprašanja uredila.

List posebno poudarja ugoden razvoj gospodarskih odnosov in zaključuje: «Ko se danes oziramo na to, kar je bilo od 5. oktobra 1954, ko je bil podpisan sporazum o soglasju, storjeno na razvoju jugoslovansko-italijanskega dobrega sosedstva in sodelovanja, lahko ugotovimo pozitivno bilanco. To je očitno potrdilo koristnosti politike, ki temelji na načelih miroljubne koeksistence in aktivnega sodelovanja med raznimi in različnimi državami.»

Po vesteh iz gospodarskih krogov, bo konec tega meseca prispela v Jugoslavijo skupina funkcionarjev Združenja italijanskih industrialcev (Confindustria). Italijanski gospodarstveniki bodo med bivanjem v Jugoslaviji obiskali razna industrijska središča in se seznanili z gospodarskim razvojem Jugoslavije in možnostjo nadaljnjega tehničnega sodelovanja med jugoslovansko in italijansko industrijo. Italijanska gospodarska misija bo poleg tega proučila možnosti povečanja izvoza iz Jugoslavije v Italijo in skupno z jugoslovanskimi gospodarstveniki pretresla vprašanje italijansko-jugoslovanskega sodelovanja na tretjih tržiščih.

Predsednik Matice izseljencev Hrvatske Vicko Krstulović, ki se je te dni vrnil z Dunaja, kjer je obiskal dunajski velesejem in nekatere vasi, kjer žive gradiščanski Hrvati, je izjavil na današnji tiskovni konferenci, da se je med obiskom teh krajev prepričal, da želijo gradiščanski Hrvatje, kot lojalni avstrijski državljani, ohraniti svojo nacionalno obeležje. Krstulović je pozitivno ocenil nedavno izjavo avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega o želji avstrijske vlade, da se jugoslovanskim manjšinam v Avstriji dajo tiste pravice kot jih uživajo ostale manjšine na tem področju. «Toda, je poudaril Krstulović, šele bodočnost bo pokazala, koliko so odgovorni politični krogi v Avstriji resnično pripravljeni storiti na odstranjevanju nekaterih spornih vprašanj med našima dvema državama.»

B. B.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 16, najnižja 13,7, ob 17. uri 13,7, zračni tlak 1022,6, veter severovzhodnik 37 km, s posameznimi sunki 70 km, vlaga 52 odst., nebo jasno, morje razburkano, temperatura morja 18,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 6. oktobra Vera
Sonce vzide ob 6.08 in zatone ob 17.39. Dolžina dneva 11.31. Luna vzide ob 10.37 in zatone ob 20.2
Jutri, SREDA, 7. oktobra Marija

Tiskovna konferenca tajnika FIOM-CGIL

V podjetjih IRI so v zadnjih letih odpustili 1.800 delavcev

Huda kriza zlasti v tržaški ladjedelski industriji
Predlogi za povečanje zaposlitve v CRDA in ILVA

Tajnik FIOM-CGIL Semilli je včeraj na tiskovni konferenci podrobno orisal položaj največjih tržaških industrijskih podjetij. Uvodoma je poudaril, da dela najmanj polovica vseh delavcev, zaposlenih v kovinarski industriji, ki je 70-odstotno v rokah IRI.

Prav položaj v teh največjih državnih obratih pa je v zadnjih letih vedno težji. Brez množičnih odpustov so v teh podjetjih bistveno znižali število zaposlenih delavcev, tako da se je število delavcev v podjetjih IRI (ladjedelnici Sv. Marka, Tovarni strojev Sv. Andreja, ladjedelnici Sv. Roka, Tržaškem arzenalu in ILVA) znižalo od 8200 na 6400 ali za 21 odst.

Dodelitev gradnje prekooceanske ladje ne bo mogla v celoti odstraniti krize, ker bo potrebno dalj časa od podpisa pogodbe pa do stvarnega pričetka del. Tudi če pogodbo podpišejo takoj, bo ladjedelnica Sv. Marka v akutni krizi šest mesecev. Poleg tega bo ostalo po pričetku gradnje te ladje eno splavišče ladjedelnice nezasedeno.

V zvezi s tem položajem sindikalna organizacija kovinarjev zahteva: 1. Brez odlašanja je treba urediti vse dokumente za pričetek gradnje prekooceanske ladje.

2. Zagotoviti je treba, da bo oprema vojne ladje, ki naj bi jo gradili v Trstu, izvršena v Tržiču, in dodeliti ladjedelnici drugo delo, tako da ne bodo ostali razni oddelki dalj časa brez vsakega dela.

3. Zagotoviti je treba naročila Tržaškemu arzenalu, da bo mogoče zaposliti delavce tega podjetja in ladjedelnice Sv. Roka.

Vendar pa je položaj v resnici še mnogo hujši, če se upošteva bodočnost vseh teh podjetij, saj je znano, da so vsa zastarela in da jih niso vključili v načrt obnove in modernizacije, ki ga je pripravila IRI.

V zvezi z ILVA je tajnik FIOM podrobno dokumentiral potrebnost in upravičenost modernizacije te jeklarne. Zal pa razen nekaterih mglenih obljub nič ne kaže, da bodo jeklarno v resnici obnovili, in je treba ugotoviti dejstvo, da je bila ILVA že od 1949 leta izključena iz vseh načrtov za obnovo, ki jih je pripravila Finsider. Tudi minister za državne udeležbe je delegaciji delavcev jasno povedal, da je vlada odbila zahtevo za razširitev podjetja, da bi tako opravljalo celotni proizvodni ciklus.

Ladjedelnica Sv. Marka je edina velika ladjedelnica v Italiji, ki, po vojni ni izvršila nobenega programa o obnovi in ki ni izvršila nikakih investicij, pa čeprav se je ladjedelniška tehnika občutno razvila.

Tudi sedaj je ladjedelnica izključena od vseh takih načrtov in bo po tej poti nujno postala običajna delavnica za popravila, ker ne bo mogla vzdržati konkurence tujih in domačih modernih ladjedelnic. To bi pomenilo, da bi se ladjedelnica pretvorila v ladjedelnico druge vrste, v kateri bo zaposlenih komaj 2000 delavcev namesto 4000, kot jih je bilo pri polni zaposlitvi.

Tehnične zahteve ladjedelnice za izvršitev ustreznega načrta za obnovo bi zahtevale investicije pet milijard lir. Potrebno bi bilo preurediti splavišča, tako da bi imeli dve splavišči za gradnjo do 50.000-tonskih ladij in eno za do 100.000-tonske ladje. Poleg tega pa bi seveda morali napraviti še vrsto drugih del za racionalizacijo in pocenitev proizvodnje.

Izkušnje drugih mest govore, da so povsod dosegli modernizacijo ladjedelniških naprav, kjer so to enotno in odločno zahtevali. Tako je v Genovi, kjer je bila ladjedelnica Ansaldo v znatno ugodnejših tehničnih pogojih in kjer so ji pred kratkim dodelili še 7 milijard za nadaljnjo modernizacijo.

Od modernizacije jeklarne in ladjedelniške industrije je odvisna torej v znatni meri bodočnost Trsta, saj so to ključna industrijska podjetja, s katerimi je zvezana vrsta dejavnosti. Zato je tajnik FIOM-CGIL ponovil poziv za enotno akcijo ne samo obeh sindikalnih organizacij, temveč tudi vseh ustanov, ki jim je pri srcu razvoj tržaškega gospodarstva.

V diskusiji je tajnik odgovoril na vprašanje glede razlogov, ki naj bi napotili vlado, da je premestila naročilo za gradnjo turbine za 35.000-tonsko ladjo iz Trsta v Genovo. Dejal je, da ti razlogi niso znani, da pa nikakor ne more biti govora niti o tehničnih niti o gospodarskih razlogih, ker je Tovarna strojev Sv. Andreja znana po kvaliteti svojih izdelkov in je njen projektivni oddelek že pripravljal načrte za to pogonsko napravo.

Na vprašanje našega dopisnika, koliko časa bo treba od podpisa pogodbe do pričetka gradnje 35.000-tonske potniške ladje, pa je dejal, da je običajno treba eno leto, da pa so v CRDA že pričeli vnaprej izdelovati načrte in so že izvršili poskuse z modeli. Zato bodo lahko — v najbolj ugodnem primeru, če takoj podpišejo pogodbo — postavili gredelj aprila-maja.

Zanimive so bile tudi izjave poslanca Franca iz Tržiča, ki je povedal, da ima njih ladjedelnica CRDA kapaciteto 150.000 ton ladjevja na leto in da bo z naročilom dveh ladij zaposlenih tri leta okoli 30 odst. delovne sile ladjedelnice.

Tajnik Delavske zbornice Calabria pa je ob zaključku podčrtal pomen enotne akcije in sodelovanja vsega prebivalstva za uresničitev navedenih zahtev in za okrepitev tržaške industrije.

—«—

Zahodna Nemčija na prihodnjem velesejmu

Zvezno ministrstvo za gospodarstvo Zahodne Nemčije je uradno sporočilo predsedstvu velesejma, da bo Zahodna Nemčija uradno sodelovala na prihodnjem XII. tržaškem mednarodnem velesejmu. V pismu pravijo, da je bil letošnji rezultat udeležbe uspešen in da bodo zato svoje sodelovanje še okrepili.

Prihodnje zasedanje mešanega odbora bo 26. t. m. v Rimu

Na dnevnem redu ponovno vprašanje uzakonitve slovenskih šol in druga nerešena vprašanja

Zvedelo se je, da bo začetek V. zasedanja jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora za izvajanje Posebnega statuta londonskega memoranduma 26. t. m. v Rimu. Kot se čitatelji spominjajo, je bilo IV zasedanje odbora od 9. do 21. februarja t. l. v Beogradu, ko so razpravljali o vprašanju uzakonitve slovenske šole na Tržaškem ter o uporabi slovenščine v javnih uradih in na javnih napisih.

Dnevni red V. zasedanja še ni bil uradno objavljen. Predpostavlja pa se, da bo moralo biti v Rimu ponovno govora o uzakonitvi slovenske šole, o čemer so bila v Beogradu na IV. zasedanju dana zagotovila, vendar pa parlament o zakonu doslej ni niti še razpravljal. Tudi vprašanje uporabe slovenščine se bo verjetno pojavilo ponovno na rimskem zasedanju, ker v Beogradu o tem ni bil dosežen soglasen sklep. Na dnevnem redu bodo prav gotovo se druga nerešena vprašanja v zvezi z izvajanjem posebnega statuta.

—«—

V ponedeljek seja pokrajinskega sveta

V ponedeljek ob 18 se bo začelo redno zasedanje pokrajinskega sveta, ki bo začel razpravljati o številnih točkah obsežnega dnevnega reda. Med drugim so na dnevnem redu: poročilo predsednika, razpravljanje in odobritev proračuna za leto 1960, imenovanje revizorjev za leto 1959, zadeva o nepremičninah tržaške pokrajine, ki po mirovni pogodbi pripadajo goriški pokrajini, nakup goriva za razne pokrajinske urade in ustanove, prispevki pokrajinske uprave raznim ustanovam ter odobritev nekaterih ukrepov upravnega odbora.

Nadaljevanje razprave o «operaciji Koroneo»

Zagovorniki spodbijajo resničnost obtožnice

«Operacija Koroneo» bi se lahko zaključila brez posebnega razburjenja že s sodno preiskavo. Preiskovalno sodišče je namreč vse obtožence oprostilo, s čimer je sprožilo priziv državnega pravdništva.

Po prizivu je moralo prizivno sodišče ponovno proučiti akte in so sodniki vse sedanje obtožence prijavili sodišču.

Sedaj gre proces h kraju. Včeraj je prvi spregovoril odv. Pagnini, ki brani obtoženega Romana Giorgettija. Odvetnik je ironiziral z Devinarjevimi izjavami in pripomnil, da bi moralo, če bi vse verjeli Devinarju, sedeti na zatožni klopi najmanj 31 ljudi.

Po tožilčevem mnenju, je nadaljeval odvetnik, ima sodišče na razpolago vse potrebne dokaze, da je šlo za pripravo bega. Eden teh dokazov naj bi bil v dejstvu, da so imeli jetniški pazniki ključe in orožje, zaradi česar bi se beg gotovo posrečil. Potemtakem, je še pripomnil Giorgettijev zagovornik, bi morali poklicati na odgovornost tudi pravosodnega ministra, ki dovoljuje, da so jetniški pazniki oboroženi in da imajo ključe zaporov. V aktih je precej govora, da so hoteli Devinarja spraviti s tega sveta, ker je pač prevec izdal. In zaradi tega naj bi potrebovali tako organizacijo, ki bi ga spravila iz zapora in onkraj meje? Kaj ne bi bilo laže dati možu v roke skodelico z zastrupljeno kavo, kot se je že zgodilo v zaporu Ucciordone?

Tik pred prekinitvijo dopoldanske razprave je spregovoril še odvetnik Baša, ki je zahteval za Cetina in Ferkoviča pomilostitev tako obtožbe poskusnega bega kakor tudi obtožbe poškodovanja javne lastnine.

Popoldne pa je govoril odv. De Marchi, ki skupno z odv. Coenom brani La Rajo. Odvetnik je res z natančno analizo vseh Devinarjevih izjav preiskovalnim organom in tožilstvu dokazal, da možu ni mogoče verjeti, ker se je ves čas lagal, kar dokazujejo njegove nasprotujoče si izjave. Nadalje je dokazal, sklicujoc se na zapisnike, da nekateri agenti, ki jih je Devinar imenoval, sploh niso bili imenovanega dne v službi.

Razprava se bo nadaljevala v sredo zjutraj z govori ostalih odvetnikov.

Protestna akcija trgovcev z zelenjavo na drobno

Včeraj zjutraj niso kupili blaga na občinski tržnici na debelo

Trgovci protestirajo proti novim pravilom, ki dopuščajo, da na trgu na debelo lahko kupijo blago potrošniki, gostilničarji, hotelirji in drugi - Delegacija pri podžupanu prof. Cumbatu

Trgovci s sadjem in zelenjavo so včeraj dopoldne izvedli napovedano protestno akcijo. Ob 7. uri dopoldne so kot običajno prišli na občinsko tržnico s sadjem in zelenjavo na debelo, vendar pa niso pričeli kupovati. Večina grosistov je v znak solidarnosti tudi zaprla svoje bokse in ni prodajala. Dopoldne je skupina trgovcev na drobno odšla pred prefekturo in pred občinsko poslopje.

Ob 12. uri je delegacijo trgovcev na drobno, v kateri so bili vsi člani odbora njih kategorije in ki jo je spremljal ravnatelj združenja trgovcev na drobno De Mori, odšla k podžupanu prof. Cumbatu.

Trgovci so podžupanu obrazložili naslednje tri zahteve:

1. Predvsem protestirajo proti členu novega osnutka pravilnika, ki določa, da bodo lahko šli na tržnico na debelo istočasno s trgovci na drobno tudi hotelirji, lastniki gostiln, menz itd. in bodo lahko kupovali blago. V zvezi s tem določilom osnutka zahtevajo, da lahko pridejo na tržnico samo predstavniki bolnišnic in menz oboroženih sil, vsi ostali lastniki menz, gostiln, hotelov itd. pa istočasno, ko bodo imeli dostop na tržnico potrošniki.

2. Glede dostopa potrošnikov na tržnico velja sedaj stari pravilnik, ki že več desetletij določa, da lahko prihajajo na tržnico potrošniki od 11. do 12. ure. Osnutek novega pravilnika pa predvideva, da bodo lahko prišli na tržnico potrošniki od 10.30 do 12. Trgovci na drobno zahtevajo, da bi novi pravilnik določil, da lahko pridejo potrošniki šele v popoldanskih urah, in sicer brez omejitev.

3. Končno zahtevajo trgovci na drobno ,da se odločneje zatrejo razne nedovoljene prodaje sadja in zelenjave na drobno. V zadnjem razdobju je namreč prišlo do številnih primerov, da so hišnice in druge osebe kupile na tržnici večje količine sadja ali zelenjave in jih prodajale stanovalcem na drobno.

Prof. Cumbat je predstavnike kategorije zaprosil, da mu glede vseh teh zahtev predlože pismeni memorial.

Nato je izjavil, da imajo prodajalci glede tretjega vprašanja nedvomno prav in da se bodo za zatiranje po zakonu nedovoljene prodaje na drobno zanimali občinski redarji.

Izjavil pa je tudi, da bo težko spremeniti urnik glede dostopa potrošnikov na tržnico, saj bi sprejetje zahteve trgovcev spremenilo sedaj že veljavno prakso, ko lahko potrošniki prihajajo na tržnico od 11. ure dalje.

V bistvu se trgovci na drobno s sadjem in zelenjavo razburjajo zaradi dveh nevarnosti. Predvsem gre za dovolitev raznim obratom, da kupujejo sadje in zelenjavo neposredno brez njih posredovanja. Glede tega vprašanja bo verjetno prišlo do daljše diskusije tako v okviru občinske ga odbora kot občinskega sveta.

Težko pa je sprejeti stališče te kategorije glede dostopa občinstva na tržnico. Tu je v bistvu ne gre toliko za novosti pravilnika, saj je pol ura manj ali več relativnega pomena. Do bistvene spremembe pa je na tržnici prišlo zaradi velike reklame v zvezi z znanim Fanfanijevim zakonom glede tega vprašanja. Do takrat je namreč le malakdo vedel, da sploh obstaja možnost neposrednega nakupa tudi manjših količin sadja in zelenjave na tržnici in so opažali na tržnici, da je prišlo dnevno največ do tri sto potrošnikov. Sedaj pa se je položaj spremenil in pride v določenih dnevih tudi do 3000 potrošnikov, ki nakupijo sadje in zelenjavo za svoje družine tudi za dalj časa.

Vnovič dve hudi nesreči na delu

En delavec je padel s četrtega nadstropja, drugi pa z dva metra visokega odra

Včeraj sta se zgodili dve hudi nesreči na delu, katerih žrtvi sta bila dva zidarja. Pri gradnji nove stavbe v naselju San Sergio je včeraj dopoldne nerodno padel s četrtega nadstropja 52-letni Luigi Del Monaco iz Ul. Eremo 144. Pri padcu si je zlomil desno nogo, levo roko ter verjetno hrbtenico in si verjetno tudi prebil lobanjo. Nič čudnega, če je pri tem dobil pretres možgan. Njegovi delovni tovariši so mu takoj poskočili na pomoč in poklicali rešilni avto, s katerim so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurški oddelek.

Popoldne se je ponesrečil pri obnovitvi dvorane porotnega sodišča v tržaški sodni palači 53-letni Attilio Cimolino iz Ul. Damiano Chiesa 85. Verjetno se je pokvaril oder, na katerem je Cimolino delal. Padel je z višine 2 metra; pobil in ranil se je po čelu in obrazu ter udaril v dimlje. Tudi njega so sprejeli na prvi kirurški oddelek s pridržano prognozo zaradi hudih notranjih poškodb.

V veži tržaške hranilnice in posojilnice pa je včeraj dopoldne nerodno padel in se hudo poškodoval 78-letni Francesco Primosi iz Ul. San Marco 21. Spodrsnilo se mu je in se pri padcu precej pobil ter si verjetno zlomil levo nogo, zaradi česar so ga popoldne odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na ortopedski oddelek.

Včeraj v mali dvorani gledališča «Verdi»

76 LASTNIKOV PODJETIJ nagrajenih z zlato kolajno

Govor predsednika trgovinske zbornice - Seznam nagrajencev

V mali dvorani gledališča Verdi je včeraj dopoldne predsednik Trgovinske zbornice izročil 76 lastnikom podjetij zlata odlikovanja v znak priznanja za dolgoletno delo in za uspehe, ki so jih dosegli za gospodarski razvoj našega mesta. Na svečanosti so bili prisotni najvišji predstavniki oblasti. Daljši govor je imel uvodoma predsednik Trgovinske zbornice, ki je med drugim poudaril, da je sedaj v Trstu okoli 16.000 podjetij, od katerih jih je več kot polovica starejših od 20 let, okoli 2000 jih posluje že 30 let in 200 več kot pol stoletja. Nato je predsednik še posebej podčrtal prizadevnost številnih delavcev in delavk, ki delajo v raznih podjetjih dolgo vrsto let.

Zlato kolajno so prejeli: Bruno Gerolini, Antonio Savio Fonda, Alfred Lorenz, Guido Cullino, Emilio Bisiani, Emilia Giraldi, Alice Colbi, Giovanni Pavan, Angelo Zanetti, Arturo Zighetti, Guido Bardelli, Ernesto Nidler, Sergio Da Corte-Zandatina, Ernesto Coscia, Antonio Demetrio, Augusto Prez, Antonio Amstici, Cesto Volpato, Klavdij Podgornik, Carlo Debernardi, Antonio Sirovich, Emilio Nemez, Gustavo Gregori, Ivanka Cernigoj, Dino Brasioli, Luigi Miot, Guglielmo Umari, Carlo Ulcigrai, Mario Pontoni, Edoardo Floriani, Romano Rosso, Spiridione Bosco, Vittorio Cinti, Antnio Pellan, Franc Dougan, Emilio Lagoy, Marcello Rusca, Giovanni Stagni, Aldo Trinca, kap. Paolo Spagnoli, Augusto Ciriello, Melita Wolf, Adolfo Ambrosi, Aleksander Obersnel, Bruno Crisman, Giorgio Corsi, Albina Gaggi, Enrica Scopini por. Callucci, Elda Pellegrini, Mirko Gruden, prof. P. Florit, Tovarna čopičev M. D'Angeli, V. Zandegiacomo, Marcello Chierego, Angela De Castro, Josip Kaučič, Mario Savio, Ivan Bajc, Giacomo Bagatin, Carlo Lizzi, Carlo Bellotto, Luigi Tasso, Ermanno Frausin, Guido Mardelli, Paolo Ammirabile, Alcide Budani, Mario Daltin, Giovanni Michelini, Anton Kosmač, Ivan Kosmač, Peter Zahar, Ivan Zobec, Podjetje Smolars in Giovanni Parovel.

—«—

Skupščini kovinarjev v Trstu in Miljah

Včeraj sta bili dve skupščini kovinarjev, ki jih je organizirala FIOM - CGIL in na kateri so razpravljali o stališču glede pogajanj za obnovo delovne pogodbe. Na obeh skupščinah — v Miljah in v Trstu — so govorniki obrazložili pogoje delodajalcev in stališče FIOM. Delavci so po obširni debati izglasovali telegram, ki ga bodo poslali vsem trem sindikalnim organizacijam v Rim in v katerem zahtevajo, da sindikalne organizacije vztrajajo na svojih zahtevah.

* * *

Danes dopoldne se bosta sestali tajništvi FIOM-CGIL in tajništvo sindikata kovinarjev Delavske zbornice - CISL in bodo razpravljali o možnosti enotne akcije glede zahtev kovinarjev za obnovitev delovne pogodbe kot tudi glede zahtev, da se Tovarni strojev Sv. Andreja dodeli gradnja pogonskega aparata za veliko 35-tisoč-tonsko potniško ladja.

—«—

Izid zrelostnih izpitov na državni trgovski akademiji

Zrelostni izpit na državni trgovski akademiji je položilo 21 kandidatov, 6 jih je padlo, ena kandidatka pa se ni prijavila izpitni komisiji.

Izdelali so: Marija Blasutto, Klavdija Bonetta, Ana Marija Briščik, Nivea Colja, Flavjana Ferletič, Magdalena Hervatin, Anica Hmeljak, Ondina Majcen, Marijagracija Marzi, Vojko Miot, Mariza Novak, Sonja Pahor, Ondina Pečar, Rafaela Petroni, Savino Pisani, Ivan Sancin, Anamarija Zlobec, Ana Marija Stok, Albin Vaclik, Angelca Vremec in Armida Zudettich.

—«—

27. oktobra začetek stavkovnega gibanja pekovskih delavcev

Iz Livorna se je vrnil tajnik sindikalne organizacije pekovskih delavcev Ulieni, kjer je sodeloval na zasedanju nacionalnega sveta sindikata pekovskih delavcev CGIL, ki se je sestal v soboto in v nedeljo.

Svet je podrobno proučil položaj pekovskih delavcev po vsej Italiji in sklenil, da zaradi trmoglavega stališča delodajalcev pekovskim delavcem ne preostane nič drugega, kot da prično z odločno sindikalno borbo. Zato so sklenili proglasiti vsedržavno stavkovno gibanje, ki se bo pričelo 27. oktobra in ki bo trajalo štiri dni.

Sklep je sprejela za sedaj samo sindikalna organizacija CGIL, ni pa dvoma, da ga bosta sprejeli tudi ostali dve vsedržavni organizaciji CISL in UIL in je v tem smislu že razposlala CISL okrožnico pokrajinskim organizacijam.

—«—

Nezgoda Tržačanov na cesti Herpelje-Divača

V nedeljo popoldne se je 40-letni Feraldo Bacchia iz Ul. Baiamonti 10 odpeljal s svojo 35-letno ženo Lindo na izlet z vespo. Namenila sta se v Divačo, toda med Herpeljam. in Divačo sta imela smolo. Zaradi neznanih vzrokov je Bacchia zgubil nadzorstvo nad vozilom in skupno z ženo zletel na tla. Njemu se ni zgodilo nič hudega, ker se je le nekoliko opraskal po obrazu in rokah ter bo ozdravel v nekaj dneh, njegova žena pa se je pobila in opraskala po obrazu in rokah ter si verjetno zlomila medenico. S taksijem so ju pripeljali v glavno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč.

Na cesti med Orehom in Žavljami smrtna prometna nesreča avtomobilista

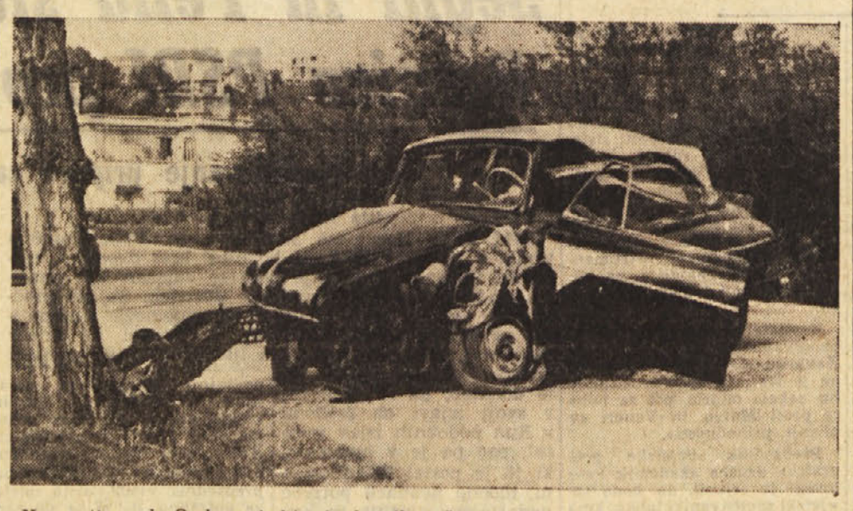

Na cesti med Orehom in Žavljami, in sicer blizu begunskega naselja, se je zgodila včeraj popoldne smrtna prometna nesreča. Okrog 13.20 se je z avtom FIAT 1400 peljal od Oreha proti Trstu 46-letni Luigi Springer, izterjevalec električnega podjetja Selveg, doma iz Milj. Nenadoma je začel avto plesati po cesti, nato je krenil močno na levo, podrl obcestni kamen in treščil v drevo. Kakor vidite na sliki, je zaradi močnega udarca prvo levo kolo kar odneslo in močno pokvarilo prednji del avtomobila. Nesrečni Springer je bil na mestu mrtev, ker mu je volan hudo poškodoval prsni koš.

Vzroki nesreče niso znani; verjetno je Springerja prijela nenadna slabost, ali mu je počila guma sprednjega kolesa. Vsekakor pa se zdi, da je vozil s precejšnjo brzino, sicer avto ne bi mogel biti tako hudo poškodovan. Na kraj nesreče so prišli karabinjerji, da naberejo potrebne podatke, truplo pokojnika so odpeljali v mrtvašnico v Milje, avto pa so odpeljali gasilci, ker je hudo poškodovan.

—«—

Samo osem ur je imel ukradeno blago na varnem

V nedeljo dopoldne je 68-letna Emilia Mazzalors vd. Ciacchi iz Ul. Costalunga 177 prijavila na komisariatu javne varnosti pri Sv. Soboti, da so neznanci ponoči vdrli skozi okno stranišča v njeno gostilno, kjer je tudi trafika, in jim odnesli 142 paketov cigaret ter razne koleke za 30.000 lir. Zenska je izjavila, da znaša skupna vrednost ukradenega blaga približno 200.000 lir. Agenti omenjenega komisariata so takoj začeli preiskavo in po osmih urah se jim je posrečilo dobiti krivca.

O dogodku na škofijskem obmejnem bloku

Včerajšnji «Il Piccolo» je v jutranji izdaji objavil daljše poročilo o incidentu na bloku Škofije, kjer naj bi dva jugoslovanska miličnika prijela in držala za roke 21 let starega Alberta Pozzarja, iz Ul. Ghirlandaio 23, medtem ko naj bi ga neki carinik s pestjo udaril v usta.

Vest «Il Piccola» je bila tako napisana, da smo posumili v resničnost članka in smo se zato na obmejnem poverjeništvu v Kopru pozanimali, kaj je na stvari resnice.

Kot se nam je zdelo, je resnica o dogodku daleč od opisa v omenjenem listu. In da se ne bomo spuščali v naša ugibanja, naj v kratkih besedah navedemo to, kar smo zvedeli od obmejnih funkcionarjev in kar je tudi zapisano v zapisnikih, ki so oili nato predloženi pristojnim jugoslovanskim oblastem.

Okoli 12. ure sta na blok Škofije prišla že omenjeni Alberto Pozzar in njegov prijatelj Giovanni D'Aiuto, in sicer z motorjem, ki je bil last Pozzarja. Oba sta prišla s propustnicama in ko sta ju žigosala, sta odšla na carino. Tu ju je dežurni carinik povabil na osebni pregled. Pozzar se je razburil, češ da tega z njim ne bodo storili. Carinik jima je nato dejal, da če ne moreta prenesti osebnega pregleda, naj se odpravita nazaj na italijansko področje.

Pozzar in njegov prijatelj sta se vseeno podvrgla osebnemu pregledu in pri tem je carinik pri vsakem našel bankovec po tisoč dinarjev. Njuni izgovori, da nista vedela, oziroma da nista poznala jugoslovanskih carinskih predpisov, so bili iz trte izviti, saj nista prvič prešla italijansko-jugoslovansko mejo in zaradi tega ju je carinik pozval, naj gresta na blok na drugi strani ceste, kjer bi jima dežurni carinik napravil zapisnik o zaplembi dveh bankovcev po tisoč dinarjev.

Pozzar se je upiral in začel na cesti kričati drugim potnikom, češ «ne dopustite, da vas te svinje in cigani pregledajo, kajti meni so pobrali tisoč din.»

Carinik ga je nato spremil na drugo stran ceste v poslopje starega bloka, kjer je Pozzar še naprej žalil obmejne organe, jugoslovanske oblasti in vse prisotne ter tudi ni hotel podpisati zapisnika o zaplembi tisočdinarskega bankovca.

Šel je iz carinske pisarne in ko je prišel na cesto, je spet napadel carinika, češ da je svinja in dejal je, da je treba vreči na vse skupaj bombo itd. Carinik je zato Pozzarja pozval, naj mu izroči propustnico,

Toda Pozzar, ki je meditem že prižgal motor, mu je z nedvomljivo gesto pokazal «figo» ter oddrvel z motorjem do glavne ceste proti Kopru in nato zavil nazaj proti izhodnemu bloku, da bi se vrnil v Trst. Carinik je medtem opozoril obmejne organe na izhodnem bloku, da ga ustavijo. Ko je Pozzar videl, da je zapornica zaprta, je motor ustavil, skočil z njega in zletel proti zapornici. Tedaj je videl, da je ob zapornici neki carinik in zato se je obrnil proti zgradbi obmejnega poslopja, misleč da bo lahko ob njem prešel mejo. Toda izza poslopja se je pokazal neki uslužbenec obmejnega poverjeništva ter mu zagradil pot. Pozzarja je prijel za levo roko, ta pa ga je z desno sunil proti glavi. Uslužbenec se je umaknil, tako da ga Pozzarjeva desnica ni zadela v glavo, temveč v rame. Nato je zdrvel proti zapornici, a tu je predenj skočil že omenjeni carinik.

Pozzar je v naletu dvignil roko in jo stisnil v pest, da carinika udari. Toda imel je smolo, da je naletel na človeka, ki se v prostem času ukvarja z boksom. Carinik se je bliskovito umaknil Pozzarjevemu udarcu, istočasno pa je stegnil desnico in z njo zadel Pozzarja v obraz. Ta se je opotekel, vendar je vseeno izpod zapornice prešel na italijansko področje, kjer je pač po svoje povedal, kaj se je zgodilo.

Pri vsem tem je Pozzarju padla iz rok propustnica, tako da je z motorjem ostala na jugoslovanski strani. Jugoslovanski obmejni organi so takoj po tem incidentu uvedli preiskavo in dokumentirali dogodek ter o njem obvestili nadrejeno pristojno oblast.

Vespa je ostala na bloku in je na razpolago lastniku, zadeva pa je predana sodniku za prekrške, ki bo Pozzarja pozval na razpravo.

Taka je torej stvar z incidentom na škofijskem bloku. Komentar prepuščamo našim bralcem. Zvedeli smo, da je brigadir karabinjerjev na italijanskem bloku že dvajset minut po «incidentu» zagotovil jugoslovanskim obmejnim organom, da bo «italijanska vlada zaradi tega s posebno noto protestirala.» Našemu dopisniku pa je brigadir izjavil, da «raziskujejo tako karabinjerji kot tržaška kvestura». Zato nas prav zelo zanima, do kakšnih zaključkov bo privedla preiskava in kakšna bo nota, ki jo je karabinjerski brigadir najavil.

BALETNA ŠOLA

Slovenskega narodnega gledališča v Trstu

Uprava Slovenskega narodnega gledališča v Trstu priča nja z baletno šolo za otroke do 10. leta starosti in za mladino od 10. do 14. leta; poseben oddelek bo tudi za mladino od 14. leta naprej. Sola bo vodil izkušeni tržaški koreograf Adrijan Viles.

Vpisovanje do 10. oktobra v Ul. S. Vito 17, tel. 38-236 vsak dan v uradnih urah od 9. do 13. ter od 14. do 17. ure razen ob sobotah.

GLEDALIŠČA

Slovensko narodno gledališče v Trstu

ZAČETEK PREDSEZONE 1959—1960

v sredo 7. t. m. ob 20.30 v Prosvetnem domu na OPČINAH

DESETI BRAT

dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča

Priredil s. Klemenčič

TEATRO NUOVO

Od 10 do 13 in od 16.30 do 19.30 se pri blagajni Teatro Nuovo ter v centralni prodajalni listkov v Pasaži Protti potrjujejo stari in sprejemajo novi abonmaji za leto 1959-1960.

Od ponedeljka 12. oktobra deset ponovitev «Predstave Diane Torrieri».

Sergio Velitti, «Modro blago»; Carlo Terron, «Crna vdova»; Massimo Binazzi, «Noči v strahu».

KONCERTI

V osrednji prodajalni listkov se nadaljuje prodaja vstopnic za tretji koncert Tržaške filharmonije pod vodstvom Otmarja Nussija in s sodelovanjem violinista Cesara Barisona. Koncert bo prihodnji petek v Avditoriju.

KINO

Excelsior 15.00 «Zimske počitnice», A. Sordi, V. De Sica, M. Morgan.
Fenice 15.30 «Al Capone», Rod Steiger, Fay Spain, Mladoletnim prepovedano.
Arcobaleno 16.00 «Padalci za napad», R. Bakalayan, J. Hogan, J. Murphy.
Supercinema 16.00 «Osvajalci Oregona», Fred Mac Murray, Tehnikolor, cinemascope.
Filodrammatico 16.00 «Stalingrad», Frank Wisbar, Joachim Hansen.
Grattacielo 16.00 «Krošnjarji», Alberto Sordi, Renato Salvatori, Belinda Lee.
Cristallo 15.30 «Vihar», Silvana Mangano, Van Heflin.
Capitol 16.00 Zanimiva ljubavna zgodba z Romy Schneider in Karleinzom Bohmom.
Astra Rojano 16.30 «Ogenj vi», A. Vilar, M. De Lara; povedano mladoletnim.
Alabarda 16.00 «V znamenju ma», Anita Ekberg, Lorella Luca.
Aldebaran 16.00 «Bitka v Michael Rennie, Patricia dina.
Ariston 16.00 «Eksplozivna laška», J. Mansfield, T. dall.
Aurora 15.30 «Vihar», S. no, Van Heflin.
Garibaldi 16.30 «Tri mine Richard Attenborough, S.
Ideale 16.00 «Frankenstein Boris Karloff, Tom Duggan na Lund. Prepovedano letnim.
Impero 16.30 «Napad 600 kov», E. Flynn, O. De land.
Italija 16.30 «Nenasitnež Bettoia, G. Ferzetti, P. Prepovedano mladoletnim.
Moderno 16.30 «Povratek bow», Phil Carey, C. Mac Leod, Andrew Duggan.
S. Marco 16.00 «Toto, Peppino fanatične ženske», J. De Panaro, Mario Riva.
Savona 16.00 «Marsejska Stephen Boyd, Haliblade son. Prepovedano mladoletnim.
Viale 16.00 «Napad na vas postojanko», H. Marshall.
Vittorio Veneto 16.00 «Lažni zes», Deborah Kerr, Rex worth, David Niven, Burt caster.
Marconi 16.00 «Gospa mafije Rosalind Russell. Tehnicolor.
Massimo 16.00 «Peperica Disney «Dolina bobrov».
Novo cine 16.00 «Patrulja pad», Jean Pontoreau, R besset.
Odeon 16.00 «Zadnja noč nia», A. Nazzari, Marta Toren.
Radio 16.00 «Rdeči petrolej Mc Crea, Barbara Hale.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. in 5. oktobra t. l. se je v Trstu rodilo 13 oseb, porok je bilo 16, umrlo pa je 11 oseb.

POROČILI SO SE: pomorščak Giorgio Giombetti in šivilja Lidia de Vidovich, uradnik Riccardo Tonut in uradnica Giorgina Pretti, uradnik Enea Bossi in prodajalka Maria Insalata, trgovski potnik Livio Sheri in frizerka Renata Bonech, uradnik Gino Di Bernardo in gospodinja Elda Depangher, tesar Giuseppe Paoletti in gospodinja Rosa Perin, železničar Martincich Olivo in gospodinja Lidia Pividor, poštni agent Carlo Dorbes in uradnica Margherita Latilla, uradnik Sergio Fantoni in uradnica Benedetta Olimpo, bančni uradnik Guido Leone in uradnica Fulvia Travan, mehanik Claudio Zacchigna in gospodinja Marisa Prasel, šofer Giovanni Veludo in prodajalka Giuseppina Pregara, mehanik Claudio Fonda in gospodinja Maria Della Valle, industrijski izvedenec Ezio Lostuzzi in gospodinja Emma Pastore, prodajalec Giancarlo Montesion in delavka Lucia Ulisse, mehanik Francesco Fornasaro in uradnica Silvana Venturin.

UMRLI SO: 78-letna Elisabetta Aichwalder vd. Lega, 79-letni Casimiro Besca, 77-letna Amelia Ponga vd. Lipizzer, 3 mesece stari Paolo Paoletich, 67-letni Gualtiero Coppa, 64-letni Attilio Fioritti, 48-letna Teresa Deste por. Mondo, 82-letni Luigi Porcelluzzi, 67-letni Ernesto Franchini, 47-letna Santa Lacchin por. De Fazio, 64-letna Maria Zigante por Addario.

—«—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM — Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9; Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12.

—«—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5900.—	6000.—
Marengo	4300.—	4400.—
Dolar	617.—	621.—
Frank franc	123.—	126.—
Frank švic.	143.—	144.—
Sterling	1725.—	1750.—
Dinar	72.—	73.—
Šiling	23.6	[illegible]
[illegible]	70[illegible]	[illegible]
Zah. n marka	147.—	15[illegible].—

RADIO

TOREK, 6. oktobra

RADIO TRST A

7,00 Jutranja glasba; 11,[illegible] obvezno, drobiž od vsepovsod «Žena in dom, obzornik vesti za naše gospodinje; 12,45 Za vsakogar nekaj; 12,45 kulture; 12,55 Orkester Gorgoli; 13,30 Glasba po želji; 18,00 Plešite z nami; 18,10 Simfonični koncert orkestra Slovenske univerze; 18,40 Ciganski orkestri; 19,00 Solo nabas Bakos; 19,20

ADIOAKTIVNO ŽARČENJE

n milijon e obsojenih

letos je val pro- ajel Komisijo za a- energijo v ZDA, in Belo hišo. Pi- jih je podpisalo na avadnih ameriških ov, so vsa postav- to vprašanje: Kaj mi v prihodnosti, z našimi otroki? anike: poročilo brez rja, ki ga je dala komisija za atom- gijo o dejstvovanju vnega žarčenja po z vodikovimi bom-

svetovna javnost se rila. Nevarnost ra- nega žarčenja je že enehala biti labo- tajnost. Ni več kriti nevarnosti, ki rozi: levkemija i rak! Ogroženi sta kri je človeka. Ogroža rina, s katero se etimi, desetimi leti, noben kemik. To ncij 90. Najprej je eno, da stroncij 90 komaj en odstotek in da je to sko- . Toda stvarnost gna: že en odsto- dnes okrog 20 ljudi.

stroncij 90 ne ob- naravi. Javlja se kot posledica je- eksplozij. To je ne- nevarnost. Zdi se, znanstveniki ne mo- kati, kakšne posle- imela povečana ra- nost. Oni tudi ve- more nastopiti cela gremem. Kakšnih? ne vedo. Ve se le, prav gotovo zelo To pravi Philippe , sloviti francoski Ogrožena so vsa ži-

pravi ameriška ko- za atomsko energi- sedaj je nudila le kopih podatkov: od podatkov v letu 1954 Količina stroncija 90 predelu New Yorka po- za sedemkrat. Ta ob- je podvojil v teku leta v Južni Dakoti, v Birminghamu in medtem ko se Seattleu in Pittsbur- povečal za petkrat.

centracija stroncija je povečala tudi v vrstah prehram- artiklov.

eksperimentih, ki so vršili Američani in so se vznemirili Gei- števci. Kaj pa ljud- se obračajo na uče- ker so mnenja, da dali oni dati odgovor. mnenje učenjakov je

W. F. Libby zatrjuje, stroncij, ki je na po- zemlje, s časom iz- v stratosfero in tam pretežni del svoje aktivnosti. General Lo- trjuje, da bo polovi- stroncija padla iz ere v roku dveh let no na zemljo. Libby trjuje, da bodo za to štiri leta.

tisoč ameriških uče- je leta 1957 dvigni- zaradi nadaljeva- jedrskimi poskusi. Linus Pauling, nosilec Nobelove nagrade iz leta zatrjuje, da so že do izvršeni poskusi z je- orožjem povzročili enega milijona prebi- naše Zemlje. Po nje- trditvi bodo ti prebi- umrli za deset, dvaj- ali trideset let zaradi kostnega raka a- drugih bolezni, ki jih povzročilo dejstvovanje leta 90. Dr. Ster, prav genetik, zatrjuje, da dosedanja žarčenja za- tudi za to, da povzroče manj 180.000 genetičnih nemb pri 200.000 lju-

Radioaktivni oblak se je začel oblikovati 16. julija 1945 nad puščavskimi predeli Alamogorda v Novi Mehiki, po prvi eksploziji vodikove bombe. Toda «črni dan» v zgodovini atomskega žarčenja je 1. marec 1954, ko je eksplodirala hiperbomba *Bravo*. Le-ta je imela smrtonosni radius od 18 tisoč kv. km na Pacifiku. Uničujoča sila žareče gobe je dvignila proti nebu dva milijona ton peska in koralov. Vse do eksplozije so se stvari razvijale po predvidevanjih. Toda kar zadeva radioaktivno dejstvovanje, so se nad tem začudili vsi učenjaki na meteoroloških opazovalnicah po vsem svetu: vetrovi, so raznesli radioaktivne proizvode okrog vse Zemlje.

Eksplozija bombe *Bravo* je povzročila še neko presenečenje. Vremenoslovci so predvidevali, da se bo oblak usmeril proti zahodu. Toda oblak se je usmeril proti vzhodu. Eno uro po eksploziji je v oddaljenosti 70 km padel dež drobnega pepela. Že dve uri kasneje pa je padal sto kilometrov dije. Vprav v tem času je po zraku križarilo majhno japonsko jadralno letalo «Srečni zmaj», ki so ga nosili vetrovi. Člani posadke niso niti slutili, da so bili predmet radioaktivnega bombardiranja. Izpostavljeni so bili žarčenju od okrog 200 roentgenov. Eden od njih je umrl v septembru tistega leta, polovica preživelih pa je morala ostati v bolnišnici nad leto dni. Nekateri so ostali na zdravljenju vse do leta 1957.

Smrtonosni pepel, ki so ga Japonci imenovali «ši no hai» je v najkrajšem času uničil ogromne količine planktona.

Bravo je vrgla v zrak nad Pacifikom deset kilogramov stroncija 90! Davek enega milijona življenj je torej že plačan.

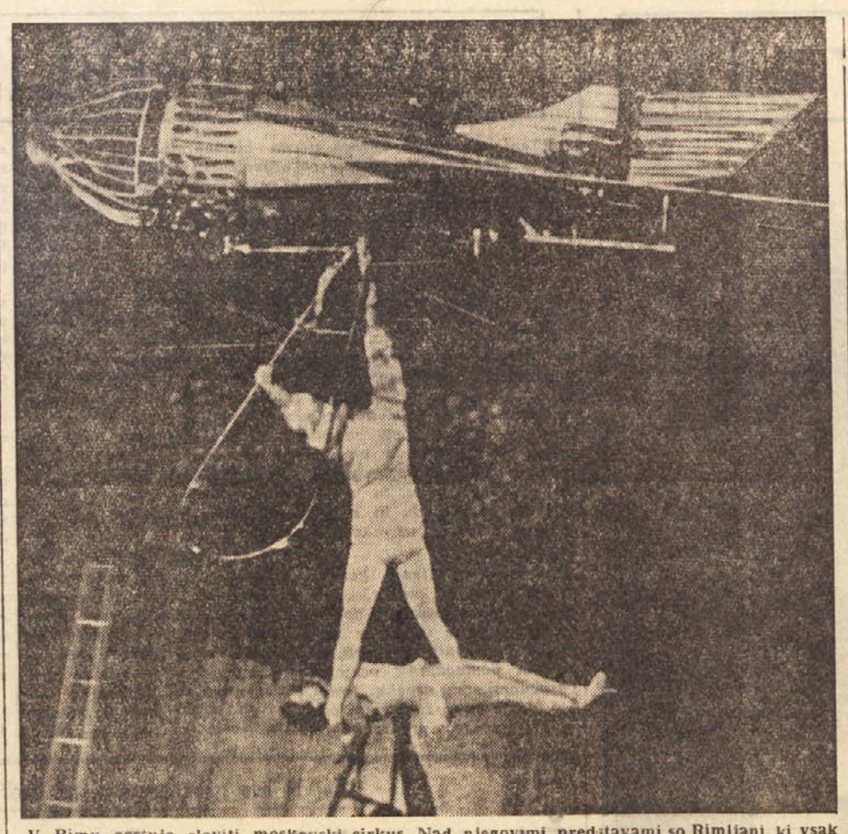

V Rimu gostuje sloviti moskovski cirkus. Nad njegovimi predstavami so Rimljani, ki vsak večer napolnejo prostor do zadnjega kotička, navdušeni.

OBISK STAREMU MAVRSKEMU MESTU CORDOVI

Na ruševinah bogatega dvorca in med stebrovjem - Mezquite

Cordova je bila pred tisoč leti eno najbogatejših in najmogočnejših mest v Evropi, ker je bila eno najvažnejših središč muslimanstva - V središču ene največjih džamij na svetu so pozneje zgradili katoliško katedralo

Naša osemdnevna turneja po Andaluziji se bliža koncu. Da bi nam vodič krajšal pot, nam pripoveduje legendo o Medini az-Zahri, o ruševinah v bližini Cordove, ob vznožju Sierra Morene. Nekoč v starih časih je bila tu palača — že nekakšno mesto fantastičnega razkošja, ki ga je močni kalif Abderahman III. leta 936 zgradil svoji ljubici — lepotici az-Zahri. Legenda pravi, da je «dvorec s 4000 marmornatimi stebri» mogel sprejeti do 30.000 oseb. Fantastične količine zlata, srebra in brona so bile kot okras vgrajene v dvorec. V najrazkošnejši «dvorani kalifov», ki je imela 32 vrat in ki je bila okrašena z zlato slonovino in s stebri iz prozornega kristala, je baje vladal sam mogočni Abderahman III. Krov kalifovega dvorca je bil iz tenkih ploščic najfinejšega marmora in skozenj je dnevna svetloba prodirala v velikansko dvorano, sredi katere je bila velika fontana, v kateri pa je namesto vode bilo živo srebro. Nad 10 tisoč slug je streglo temu mogočnemu vladarju in njegovim dvorjanom. Koliko lepotic pa je bilo v njegovem haremu, ni znano. Ve se le, da je nad njimi kraljevala čudovito lepa az-Zahra.

Leta 1010 pa se je ljudstvu vse to razkošje uprlo in dvignilo se je proti mogočnemu kalifu ter v gnevu porušilo simbol njegove moči — fantastično razkošen dvorec. To je bilo že zdavnaj, pred devetimi stoletji; ostale so le ruševine ob vznožju puščobne planine ter legenda o enem najmočnejših arabskih vladarjev, kar jih je v osmih stoletjih gospodarilo v Andaluziji.

Najlepše in najbolj moderne ulice, avenije in trgi Cordove nosijo — kot v vsej Španiji — imena po raznih osebnostih španske fašistične organizacije — osovražene falange. Najlepši trg v Cordovi nosi ime po Primu De Riveri, ustanovitelju falange. Najširša avenija v Cordovi pa nosi ime po diktatorju Franciscu Francu. Tu je še sprehajališče «Gran Capitan» ter še kaka razkošna ulica, kajti Cordova se v tem spominja na Neapelj. Če v Neaplju stopiš z čudovito lepe obrežne avenije le za nekaj sto metrov v notranjost mesta, se srečaš z vsem siromaštvom, kolikor si ga moreš zamisliti. Podobno je tudi v Cordovi. Nekaj modernih ulic z razkošnimi kinematografi in restavracijami ameriškega tipa, z bogatimi trgovinami, obilnim prometom in nato takoj konec. Ko stopiš nekoliko iz teh osrednjih ulic, zaideš v mesto, kjer vidiš, kako so stoletja šla mimo, ne da bi prinesla s seboj vsaj toliko civilizacije, vsaj toliko novega, čistoče in higiene, kar bi bilo pričakovati. Zdi se, da je življenje drobnega človeka ostalo tako, kot je bilo v dobi, ko so tu vladali člani dinastije Omejada. To nas je napeljalo na ponovno razmišljanje o stari Cordovi.

Cordova je bila dolga stoletja prestolnica mohamedanskega cesarstva in tedaj prav gotovo najbogatejše mesto Evrope, hkrati tudi eno najvažnejših središč islamske civilizacije. Vse do tedaj, ko se je kalifat zrušil — bilo je to leta 1031 — je bila Cordova mesto bogataševv, znanstvenikov, mesto znanih obrti, kot na pr. kovačev tolčenega železa, mojstrov svile in filigrane. V dobi svoje polne moči, v času vladanja Abderamana III., je Cordova štela 300.000 prebivalcev. V Cordovi je bilo poleg te vrste razkošnih palač še 300 muslimanskih cerkva — džamij in sredi mesta razkošna palača — Mezquita.

Palačo Mezquita je začel graditi kalif Abderahman I. Dogradili pa so jo njegovi številni nasledniki, ki so jo tudi bogato okrasili in razširili. Nad tisoč stebrov iz granita, iz zelenega ali škrlatnordečega marmora je krasilo in nosilo velikansko zgradbo. Marmor so dovažali sem iz Narbone, iz Taragone, iz Kartagine, celo iz Carigrada. 19 širokih «ulic» krasno izdelanih stebrov je vodilo na «dvorišče oranže», 21 ožjih prečnih «uličic» pa je sekalo vso notranjost tolikšnega hrama, kajti Mezquita je bila nekoč islamska «katedrala». V času verskih obredov je 4000 svetilk iz težkega srebra osvetljevalo džamijo, predvsem njene svode, ki so bili iz rdečebelega kamna in iz cedrovine. Iz srede tega gozda fantastično lepo urejenih stebrov pa se je odpiral razgled na vse strani.

Nismo stopili skozi nekdanji glavni vhod džamije. Ta je že zdavnaj zazidan. Po zmagi nad Mavri leta 1256 je kralj Ferdinand hotel svojo vladavino cvekovečiti. Ukazal je, naj se sredi prekrasne džamije zgradi — katoliška katedrala. Da bi jo mogli tu postaviti, so porušili celo množico čudovito lepih stebrov in stebrišč in sredi razkošne džamije, od koder se je odpiral fantastičen pogled na vse strani, je bil postavljen simbol zmage ene religije nad drugo. Katoliška katedrala, ki je mešanica grško-rimsko-gotskega in celo renesančnega stila in v kateri je 50 manjših kapelic cordovskih bogataševv, deluje v sklopu harmonično lepih stebrišč in fantastično bogatih mavrskih zgradb morece in turobno.

Pustimo skvarjeni in delno porušeni spomenik mogočne vladavine stare Andaluzije. Pot nas od tod vodi skozi ozko, tiho uličico, koder se je med kamenje tlaka zarasla trava. Povsod tod nas zaslepljuje bela «španska» svetloba nizkih arabskih hišic in spremlja tožna pesem slepega dečka, ki se nam zdi kot simbol sedanje Cordove.

Vse ulice Cordove, ki se vijejo od velike palače Mezquita, so tipično arabske ulice s cvetjem na balkonih in z železnimi omrežji na oknih. Slava in moč mesta spadata v zgodovino, sedanja realnost je vse kaj drugega.

Ko nas pot od Cordove vodi proti Sevilji, sonce tako pripeka, da je pot neznosna. To razpoloženje nam potencira okolica. Vse podeželje je mučno monotono, kajti oljč-

(Nadaljevanje na 5. strani)

MED TREMI MILIJONI IN POL OBISKOVALCEV, PRETEŽNO ŽENSKE

BENETKE - *mesto turistk*

Ženska, ki vedno ve, kakšna obleka gre zjutraj, kakšna pa popoldne ali zvečer, v Benetkah v splošnem pozabi tudi na najosnovnejše pravilo okusnega oblačenja

Verjetno ni mesta na svetu, v katerem je moč videti toliko turistk kot v Benetkah. Znano je, da žene zelo rade potujejo, neprimerno v večji meri kot moški, laže se prilagodijo raznim neudobnostim na potovanju, in kar je najvažnejše, morejo potovati z zelo majhno vsoto denarja. Poleg tega se moški redko odloči, da potuje sam, brez družbe, medtem ko sama ženska-turist nikakor ni nenavaden pojav v Benetkah. Spričo tega ni nič čudnega, če naletimo v tem mestu, skozi katero gre letno okrog dva milijona in pol turistov, na tako veliko število žensk.

Mlade, stare in ženske srednjih let tavajo po tem čudovitem mestu na vodi v večjih skupinah, pogosteje pa po dve, tri skupaj, pa tudi popolnoma same. Z vodičem v roki obiskujejo muzeje, ogledujejo si cerkve in stare palače in vzdihujejo, ko se po Canal Grande vozijo v gondoli, ob starodavnih palačah, na katerih se le iz redkega okna bliščí v vlažno zvezdnato noč razsvetljava kristalnega lestenca. Mnoge od njih sanjarijo na mostičih čez zelene lagune in si skušajo pričarati nedoživljene sanje svoje mladosti. A sivolase starke, ki se komaj drže na tresočih se nogah, so prebrodile nekaj morij in celo oceanov, da bi tu morda obudile neki davno pokopani spomin, ali pa se jim mudi, da bi ob uhajajočem življenju ujele še nekaj od tujezemskih lepot.

Naj prihajajo sem ali zato, da izpopolnijo svojo izobrazbo ali da sanjarijo in vzdihujejo, ali samo zato, da se zabavajo in trošijo denar, in ne glede na to, kaj jih je privedlo v to mesto, da bi v njem prebile nekaj dni — vse turistke, sto in sto tisoč z vseh kontinentov, imajo neko skupno potezo, namreč željo po nakupovanju. Najbrž se nikjer toliko ne kupuje, kot v Benetkah. Kajti to je mesto turistk in ženske ljubijo nakupovanje. Od jutra do mraka prenašajo zavoje in zavojčke, torbe in torbice, kupujejo vse, kar vidijo, ono, kar je potrebno, še pogosteje pa ono, kar ni potrebno. Kupujejo tudi ona mlada, skromno oblečena dekleta v «baletnih» čevljčkih, ki bodo opoldne na stopnicah pred neko cerkvijo pojedle sendvič iz svoje torbice, pa tudi one elegantne, do vseh podrobnosti urejene ženske, ki stanujejo v luksuznih hotelih in se morejo komaj gibati na tankih in neverjetno visokih petah. Vse imajo isto željo po nakupovanju in kupujejo vsaka po svojih možnostih.

Te nakupovalne mrzlice se naleze vsaka ženska, ko stopi na kamniti pločnik pred železniško postajo. Že tu na prvem koraku jo sprejmejo prve trgovinice in stojnice, natrpane z razno ceneno drobnarijo: steklene ogrlice, zapestnice, svilene rute, klobuki in slamnate torbice, čevlji, puloverji, perilo... In čim bolj se približujejo trgu sv. Marka, skozi ozke, vijugaste uličice, se izbira blaga, ki je izloženo tako, da te mora bosti v oči, vedno bolj veča, hkrati pa se večajo tudi cene. Pa tudi nakupovalna mrzlica postaja vedno večja: naenkrat se ženi zazdi, da ji je nujno potrebno vse, kar vidi, in preprosto se čudi, kako je vendarle mogla do sedaj živeti brez tega! Žene pa — roko na srce! — vedno nekaj potrebujejo in one stalno «nimajo kaj obleči».

Vse te stojnice, izložbe in trgovinice, natrpane z vsakovrstnim blagom in drobnarijo na obeh straneh ozkih uličic, skozi katere se komaj prerineš, so tam tudi za tiste žene, ki so prišle v Benetke z majhnim denarjem in nimajo namena, da bi ga trošile za drobnarije. Pa tudi te se bodo zaustavile, zazrle se v to ali ono malenkost in ne bodo si mogle kaj, da je ne bi kupile. Tu je vse preračunano na psihologijo kupca, tem bolj, če je ta kupec hkrati tudi turist: kar vidi, bo prav gotovo kupil, pa naj bi potem tudi zaključil, da mu vendarle ni bilo tako potrebno.

Vsako sezono imajo Benetke neko «novost», ki dobesedno preplavlja vse ulice in trgovine in daje celotnemu mestu neko posebno obeležje. Pred nekaj leti so bili to dolgi, tanki dežniki, nato široke jopice s tremi plisiranimi volani. Zatem so prišli na vrsto uhani in zapestnice iz keramike, za njimi pa je nastopila «sezona odej», ob katere se je človek spotaknil na vsakem koraku: na ulicah, v trgovinah, na tržnicah. In tako so Benetke vsako turistično sezono v znaku nekega artikla, ki turistom izvabi se zadnjo liro iz žepa.

Letošnjo jesen so «artikel sezone» grobo pletene jopice iz «mohaira», «bouclejа» iz zelo debele volne. Stojnice na ulicah, tržnice, izložbe so dobesedno natrpane s kupi volnenih jopic in puloverjev, moških in ženskih. Okrog stojnic se od jutra do večera zbirajo kupci in prodajalci na ves glas hvalijo svoje blago, ponujajo ga, vlečejo vas za rokav, kajti stojnice so druga zraven druge, konkurenca je velika, in če vas takoj ne ulove, boste odšli k njegovemu sosedu. Kljub temu, da so jopice, ki jih prodajajo na stojnicah za en, dva ali celo tri tisoč lir cenejše od prav takih, ki jih vidite v luksuznih trgovinah okrog Trga sv. Marka, ne gre brez pogajanja. Pogajajo se vse narodnosti, a najbolj Nemke. Sladko je prihraniti kakšen stotak, italijanski trgovec je vedno pripravljen popustiti na ceni, da le ne izgubi klienta. Toda ta italijanski trgovec ve, s kom ima opravka, pa je spričo tega njegova začetna cena vedno višja od tistih nekaj stotakov, za katere bo na koncu «kavalirsko» popustil na ceni.

Ne pertiravamo, če rečemo, da je bilo letošnjo jesen težko srečati turistko na ulici, ki ne bi imela na sebi jopice iz «mohaira» ali iz debele, grobo pletene volne. V naravi ženske je, da ljubi novo, da si želi spremembo in ne more si kaj, da ne bi takoj oblekla tega, kar je kupila. Ista zadeva je tudi s puloverji: kljub temu, da sonce pripeka kot sredi poletja in Benečanke hodijo po ulicah v lahkih poletnih oblekah, se turistke potijo v svojih debelih jopicah in so podobne naježenim angorskim zajcem.

Glede oblačenja obstajajo pravila, ki jih vse civilizirane ženske na svetu spoštujejo v večji ali manjši meri. Ve se, kakšno obleko nosis zjutraj, kakšno popoldne, kakšno zvečer in kaj se nosi v različnih letnih časih. Toda kot turistke, ne spoštujejo ženske, ki pridejo v Benetke glede oblačenja prav nobenega pravila. Prav gotovo pa je, da bi se v svoji želeli, v svojih mestih nikoli ne oblekle tako, kot se oblačijo v Benetkah. Toda tudi to ima svojo mičnost in daje Benetkam tisti vedri, karnevalski videz. Samo prvega dne bo opazovalec z začudenjem gledal v te pestre reke na najbolj nemogoč način oblečenih žensk, ki govore v vseh jezikih sveta. Zelo hitro se bo temu privadil in niti zganil se ne bo, ko bodo mimo njega šle ženske v tričetrtinskih platnenih hlačah ali v sandalah z zlatimi jermeni na bosih nogah, zgoraj pa kosmata jopica iz «mohaira», okrog vratu ogrlica s petero, šestero vrstami steklenih biserov, na glavi gondolirski slamnati klobuk z rdečim trakom, ki visi po hrbtu, v roki pa velika slamnata torba. Vrh vsega je včasih še dežni plašč, zbledeli vetrni jopič ali jopica iz žameta ali antilope. Vse to so one kupile tu, na ulicah tega mesta in takoj oblekle, izgubivši povsem vsakršen kriterij za skladno in okusno oblačenje. In njihovemu videzu se nihče ne čudi, nihče se za njimi ne obrača. Turistom nič ne zamerijo, njim so dovoljene vsakršne neumnosti, ker oni tu puščajo svoj denar in od njih Benetke žive.

Ker se pariško sodišče z razsodbo Dawn Adamsove noče ukvarjati, je svojo tožbo prenesla pred angleško sodišče

Koliko se v Italiji čita

Italija spada med tiste dežele v Evropi, kjer se mnogo manj čita kot v ostalih deželah. Ceprav to ne velja za severno Italijo, velja toliko več za južno, kajti v južni Italiji je analfabetizem «nujen» spremljevalec siromaštva in zaostalosti. Mogli bi pa tudi reči, da je siromaštvo posledica obilne nepismenosti ali polpismenosti.

Kljub temu izhaja v vsej Italiji trenutno 5147 raznih publikacij, od katerih je 107 dnevnih listov. Iz tega izhaja, da je največ tednikov, 10 dnevnikov, mesečnikov in podobnih periodičnih publikacij. Največ dnevnikov izhaja v Rimu, kjer se z ustreznimi pokrajinskimi izdajami tiska 23 dnevnikov. Med te dnevnike moramo všteti seveda tudi «Uradni list», vatikanski «Osservatore Romano» ter «Giornale radio» in «Telegiornale», ki ju izdaja RAI in končno tudi dnevnik «Rome Daily American».

V Milanu izhaja 12 dnevnikov, v Turinu in Genovi po 7, v Neaplju pa 5.

V Italiji izhajajo trije dnevniki v tujih jezikih, in sicer že omenjeni «Rome Daily American», v Bocnu nemski dnevnik «Dolomiten» in — naš «Primorski dnevnik».

Zanimiva je «starost» posameznih italijanskih dnevnikov. Najstarejši dnevnik je «Gazzetta di Parma», ki je bila ustanovljena že leta 1735 in je torej stara 224 let. Sledi ji «Gazzettino della Sera», ki je začel izhajati leta 1740 kot «Gazzetta di Venezia». Temu sledi po starosti «Gazzetta di Mantova», ki je bila ustanovljena 1807, nato «Corriere Mercantile» iz Genove, ki izhaja 125 let. Dnevnik «Gazzetta del Popolo» je prvič zagledal luč revolucionarnega leta 1848. Dnevnik «Nazione» iz Florence pa je letos, kot smo ob času poročali, slavil svojih sto let. Enako starost bo dočakal «Giornale di Sicilia» prihodnje leto, kar pomeni, da je začel izhajati v dobi izkrcanja Garibaldijeve vojske v Marsali na Siciliji. Vatikansko glasilo «Osservatore Romano» pa bo dopolnilo sto let čez dve leti.

Kar se tiče publikacij, ki ne spadajo med dnevnike, odpade na tednike 16.8 odst., na mesečnike 39.9 odst., na publikacije, ki izhajajo vsaka dva meseca, tri mesece ali šest mesecev pa 18,2 odst. Iz tega sledi, da odpade na dnevnike komaj 2.6 odst. od skupnega števila 5147 publikacij. Med te publikacije so seveda všteti tudi številni, žal zelo razširjeni tedniki kot na primer «Grand Hotel» in podobna šara.

Kljub temu pa je vendarle veliko tudi revij kulturnega, tehničnega in znanstvenega značaja, ki sicer niso tako razširjene, ki pa vendarle kolikor toliko prosperirajo. Sem prištevamo razne literarne revije in strokovne revije za fiziko, kemijo, prirodoslovne vede, astronomijo, pravo, industrijo, trgovino, poljedelstvo, pomorstvo, letalstvo, turizem, medicino, finance, avtomobilizem in podobno.

Ob koncu bomo dodali, da izhaja nad polovico italijanskih periodičnih izdaj v pokrajini Lazio, predvsem v Rimu, takoj za njim pa pride na vrsto Lombardija, oziroma Milan, kateremu sledi Piemont oziroma Turin.

BREZ BESED

Otroška paraliza - *bolezen civilizacije*

Zelo hitro se začno pogosto pojavljati primeri poliomielitisa (otroške paralize), predvsem med starši preplah, ker se bolezni za to boleznijo obolevajo za to boleznijo odrasli in otroci, odrasli le redko. Ta včasih pretirani preplah je posledica nezadostnega znanja o poliomielitisu in nestrokovnega pri- stopa k problematike te bolezni v dnevnem časopisju.

Pri njej je novo samo to, da danes bolj pogosto napada. To je nekaj nenavadnega, medtem ko so druge nalezljive bolezni tekom ekonomsko in kulturnega napredka v civilizirane družbe postopoma izginile, se pojavlja povsem izginile, se poliomielitis kot tipična bolezen sodobne civilizacije. Bolezen se pojavlja najpogosteje kot resen in težak problem v najbolj razvitih deželah Zahodne Evrope in Severne Amerike in bozneje tudi drugod, in sicer s hitrostjo, ki ustreza hitrosti njihovega tehničnega in kulturnega razvoja. V teh državah se pojavlja obolenje v začetku le v posameznih primerih, postopoma se pa spreminja v večje ali manjše epidemije.

Povzročitelj poliomielitisa je zelo drobna klica, manjša kot so na pr. bakterije, ki povzročajo davico ali tuberkulozo. Tem najmanjšim klicam, med katere spada tudi povzročitelj poliomielitisa, pravimo virusi. Posebnost poliomielitisovega virusa je tudi v tem, da včasih rad napada tudi živčne celice, kar ima za posledico ohromelost (paralizo) mišic rok, nog ali obraza ali pa tudi tistih mišic, ki omogočajo dihanje. Vendar pa moramo poudariti, da je ohromelost kot posledica poliomielitisa na srečo zelo redka komplikacija in se javlja le pri 1 do 2 odst. s poliomielitisovim virusom okuženih.

Virus se pri okuženih najprej pojavi v grlu in žrelu, nato v krvi in blatu in okuženi ga lahko izmetava s pljunkom ter z blatom in na ta način okužuje okolico. Da pride do okužbe, mora priti virus na neki način v telo. To se dogaja včasih v bližini bolnika, če na pr. le-ta kašlja v zdravega. V takem primeru govorimo o okužbi iz zraka. Vendar se pa zdi, da je za okužbo najbolj nevarno bolnikovo blato, saj je v njem največ poliomielitisovih virusov.

V nehigienskih življenjskih pogojih na vasi stranišč ni, ali so taka, da lahko blato prenašajo iz njih domače živali ali tudi ljudje z obutvijo. V takih pogojih je vse vec ali manj zamazano z blatom: roke, hrana, voda. Tako se z umazanimi rokami, nečisto vodo in s hrano okužujejo ljudje iz bolnikove okolice. Približno tako se dogaja tudi v neurejenih mestih brez zadostne kanalizacije in vodovoda. Taka naselja so še danes v zaostalih deželah. Vendar pa tam ni problema poliomielitisa kot v civiliziranih deželah. V higiensko neugodnih življenjskih pogojih je prebivalstvo okuženo in odporno (imuno) proti virusu poliomielitisa. Imune so tudi vse matere, ki rodijo nove prebivalce, ki se naenkrat srečajo z virusi po vodi in hrani ter umazani okolici. Toda ti novi prebivalci, ki so jih rodile imune matere, nekaj časa ne obolijo za poliomielitisom, kajti nekaj mesecev po rojstvu jih še ščiti imunost, ki so jo podedovali po materi. Novorojenckova kri je kri matere, a v krvi imune matere se nahaja tisto, kar ščiti pred virusom in daje imunost. Postopoma novorojenček ustvarja lastno kri in od matere podedovana kri in imuniteta počasi izginjata. Toda istočasno vnaša otročiček z vodo in hrano, ki sta okuženi, viruse, ki ne morejo izzvati poliomielitisa, ker pac prihajajo v odporen organizem. Virusi sedaj tako rekoč samo spodbujajo otroški organizem, da ustvarja lastno odpornost (imuniteto).

Kolikor danes vemo, obstajajo trije tipi (označujemo jih z I, II in III) poliomielitisovega virusa. V tehnično in kulturno visoko razvitih deželah se higienske razmere vedno bolj izboljšujejo in so vse bolj pogosti primeri, ko se novorojenček v prvih mesecih življenja, ko še ima imunost od matere, sploh ne sreča s poliomielitisovimi virusi. Zato so v teh deželah primeri poliomielitisa vedno bolj pogosti, ne samo pri otrocih, ampak tudi pri odraslih

Nikomur ne bo prišlo na pamet, da bi zaradi poliomielitisa zaustavil tehnični in kulturni razvoj in napredek, kajti ta razvoj je omogočil uspešno borbo proti nalezljivim boleznim in tudi proti poliomielitisu. To je tudi omogočilo, da smo končno prišli do najbolj zanesljivega sredstva proti tej bolezni, do cepiva. Množično cepljenje proti poliomielitisu je najboljša zaščita pred obolenjem.

Dr. S. B.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ne dopustite, da bi se nestrokovnjaki vmešavali v vaše zadeve. Prijetno ozračje doma.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Če se boste lotili zahtevnega dela, vam bo uspelo, ker boste za to razpoloženi. Izkoristite priložnost.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Dan, ko bo vsaka vaša dejavnost uspešna. Skušajte to okolnost izkoristiti.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Bodite dostopni za nasvete sodelavcev in tistih, ki so pri delu zainteresirani, da bi odgovornost ne nosili sami.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Imeli boste izredne ponudbe, ki jih brez oklevanja sprejmite. Takšne priložnosti so redke.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Bolje boste ščitili tuje interese kot svoje. Ne bo vam žal, ker bo vse poplačano.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Poverili vam bodo izredno težko nalogo, ki vam bo uspela, toda napeti boste morali vse sile.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ker gre za tvegano zadevo, pustite, da jo prevzamejo drugi, ki se na stvar bolje spoznajo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Hoteli bi opraviti kar več opravkov hkrati, zato vam marsikaj spodleti. Več previdnosti.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Previdnost vam bo preprečila, da bi napako ponovili. Doba razumevanja in intimnosti.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V začetku bo slo težko, nato bo steklo kot namazano. Za drugič se temeljito pripravite.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Sami ne boste vsemu kos, zato poiščite sodelavce. Večer posvetite svojcem.

Goriško-beneški dnevnik

Splavitev 36.000-tonske Esso Dublin

Minilo bo leto dni do nove splavitve!

Ladjedelnica CRDA v Tržiču je zašla v hudo krizo, ki bo dosegla višek prihodnjo spomlad

Z včerajšnjo splavitvijo 36-tisoč-tonske petrolejske ladje «Esso Dublin» v tržiški ladjedelnici niso spustili v morje samo zadnjo petrolejsko ladjo, eno izmed dvanajstorice, ki jih je angleška petrolejska družba naročila v tržiški ladjedelnici, ampak so spustili v morje tudi zadnjo ladjo, ki je bila v gradnji v tej ladjedelnici. Prav gotovo je bil dogodek nadvse svečan; tuljenje siren in ploskanje tisočev rok delavcev je spremljalo njeno počasno dve minuti trajajočo pot do prvega vodnega krsta; ko je ladja varno in mogočno počivala na odsevajoči morski gladini, se je marsikdo vprašal, kaj bodo prijeli v roke tisoči in tisoči delavcev, ko so doki prazni in ko ni nobenih naročil. Obljubili so gradnjo dveh 35.000-tonskih potniških ladij, toda ta dva plovna objekta bodo pričeli graditi šele v pozni spomladi, tako da pred enim letom v tržiški ladjedelnici ne bo nobenega takšnega praznika, kot je bil v nedeljski.

Na tribuni, ki je bila rezervirana za goste, je bil predsednik irske petrolejske družbe Esso Laurie, generalni komisar iz Trsta Palamara, najvišji upravni, gospodarski in vojaški predstavniki iz Trsta in Gorice. Botra, žena predsednika Lauria, je želela ladji srečno pot in pretrgala vrvico, ki je držala steklenico šampanjca ob ladijskem trupu. Steklenica je udarila ob trup in se razbila.

Po splavitvi je družba priredila v hotelu uradnikov bogato zakusko.

—«»—

Dober obisk na tomboli ZK

V nedeljo popoldne je bila na Travniku ob prisotnosti številnega občinstva tombola Zelenega križa. Ob priliki je bil koncert godbe na pihala 114. regimenta Mantove. Kmalu po 18.30 so pričeli z žrebanjem številk. Pri 20. številki so se že pojavili na odru trije srečni dobitniki, ki so si razdelili činkvino po bratovsko. Dobitniki so bili: gasilec Alfredo Blasig iz Ul. Rafut 1, Francesco Cimador s Placute ter Mario Braini iz Trsta. Kmalu nato je gospa Bruna Marassi iz Ul. Formica zadela prvo tombolo, t. j. 60.000 lir. Pri 50. izžrebani številki je orožnik Luigi Fumecillo s številko 32 zadel drugo tombolo. Vsi dobitniki so darovali od dobljenih premij nekaj za Zeleni križ, ki si namerava nabaviti prenosljiva «jeklena pljuča».

—«»—

Izlet SPD na Koprsko

Poln avtobus veselih planincev je v nedeljo ob 7. uri odpeljal izpred kavarne Bratuš na izlet po Istri. Po kratkem oblisku Kopra so se ustavili v Piranu, kjer je bilo tudi kosilo, po katerem je gospodar organiziral tombolo, na kateri je kar 13 srečnih dobitnikov povleklo iz velikega zavoja lepa darila. Po igri, ki je spravila v prijetno razpoloženje vse udeležence izleta, so «planinci» odšli še v Portorož, Izolo in nato v Koper. Ker je čas tako hitro tekel, je bil odhod iz vsakega mesta kar prehiter. V prijetnem razpoloženju, kakršnega znajo ustvariti samo organizatorji planinskega društva, so prispeli v Gorico pozno zvečer.

—«»—

Nesreča delavca v SAFOG

Pri delu v livarni Savog si je včeraj ranil desno pisčal Donato Sartori iz Ul. Aprica št. 12. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v ambulanto, kjer zdravijo poškodbe na delu v Ul. Roma. Tam so mu nudili prvo pomoč.

Pogled na novo restavracijo in kavarno, ki so jo v soboto ob prisotnosti številnih oseb otvorili v Novi Gorici. Posebno lepo učinkujejo oboki na vhodni strani gostinskega objekta. Ob ploskanju tisočev delavcev in tuljenju siren so v nedeljo dopoldne splavili v CRDA v Tržiču 36.000-tonsko petrolejsko ladjo «Esso Dublin» za družbo ESSO. Ladja je zadnja od serije 12 petrolejskih ladij, ki so jih zgradili za angleško petrolejsko družbo. S tem so vsa tržiška splavišča prazna.

Včeraj podpisan v Rimu z Jugoslavijo sporazum o obnovi železniškega prometa

Sporazum predvideva znatno poenostavitev in pospešitev vseh potrebnih operacij - Veljal bo za neodločen čas

Iz Rima poročajo, da so danes na ministrstvu za zunanje zadeve podpisali med Italijo in Jugoslavijo konvencijo o železniškemu prometu v Gorici. Pri podpisu sta bila z italijanske strani prisotna podtajnik Folchi in minister za promet sen. Angelini, z jugoslovanske strani pa državni tajnik za promet Dapčević.

Konvencija predvideva tako dolgo želeno otvoritev železniškega prometa v Gorici. Poleg tega je predvideno izboljšanje železniških uslug, poenostavitev policijskih, carinskih, poštnih, veterinarskih, fitozdravstvenih in drugih postopkov tako, da bo tudi na ta način doseženo bistveno izboljšanje prometa med obema deželama.

Konvencija, ki velja za nedoločeni čas, bo stopila v veljavo z izmenjavo ratifikacij, do česar bo prišlo kmalu v Beogradu.

—«»—

V Števerjanu pokopali baronico Tacco

V nedeljo so na števerjanskem pokopališču pokopali baronico Elisabetto Tacco, rojeno de Franck. Iz Gorice so truplo prepeljali na dvor, od koder so ga koloni na ramenih odnesli najprej v cerkev, od tam pa na občinsko pokopališče. Poleg številnih domačinov in ljudi iz istega družbenega sloja so bili na pogrebu tudi najožji sorodniki, hčeri Maria Anna in Roberta Hohenstein in drugi.

Hotel se je polastiti 7.000 lir

Sobotni napadalec še vedno na svobodi

Kolesarki, ki je bila žrtev napada, se zdravje vrača - Preplah med prebivalstvom zaradi nevarnosti pred novimi napadi

Emilia Renko, vdova Labrocca iz Ul. Piave 10, ki je bila v soboto zvečer žrtev napada, ki ga je izvedel neznani okoli 17 let star mladenič, je še vedno v bolnišnici. Njeno zdravstveno stanje se je precej popravilo. Zdravijo ji rane, ki jih je dobila pri padcu s kolesa in pri udarcu s pestmi.

Kakor smo že poročali, se je žena s kolesom vračala domov. Na krmilu je imela torbico, v kateri je bilo kakšnih 7.000 lir. Od zadaj se ji je prav tako na kolesu približal «tepist», jo pahnil s kolesa in prihitel k njej, še preden se je utegnila osvoboditi kolesa in se postaviti na noge. Kljub ranam in bolečinam je trdno držala za krmilo, da napadalcu ni uspelo iztrgati torbe, ki ga je očividno mikala. Po nekaj minutah so po cesti prišli ljudje, katerih se je mladenič ustrašil in pobegnil.

Policija je vso včerajšnjo pa tudi današnjo noč nadzorovala osumljene osebe, toda za sedaj brez uspeha. Posebno pozornost so patrulje posvetile zavodom in mladim ljudem, ki so se že izkazali s podobnimi dejanji. Napad je povzročil med prebivalstvom našega mesta upravičen preplah. V zadnjem času se namreč z neverjetno naglico množijo primeri mladinske kriminalitete, tako da ima kvestura s storilci vedno polne roke dela. Nihče si ne želi drugega, kot da napadalca primejo in ga vzgledno kaznujejo, da bodo ljudje v večernih urah varni, kadar bodo hodili po okoliških ulicah domov.

—«»—

Prometna nesreča

Na križišču Ul. Aquila je včeraj ob 12,20 prišlo do trčenja med motociklom, katerega je vozil 47-letni Peter Brisko iz Ul. sv. Mihaela št. 182 ter avtomobilom 57-letnega Karmela Trampuža iz Trsta. Do trčenja je prišlo, ker motociklist ni dal prednosti šoferju avtomobila. Pri trčenju se ni nihče ranil.

—«»—

DEZURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Cristofoletti, Travnik št. 14, tel. 29-72.

—o—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «En dolar časti», G. Waine, D. Martin, v barvah.

VERDI. 17.00: «Tajna operacija», G. Stelling, M. Van Doren.

VITTORIA. 17.00: «Gospodar plavžev», V. Lisi, A. Villar, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Pia de' Tolomei», J. Sernas, technicolor.

MODERNO. 17.00: «Teta iz Amerike gre smučat», T. Pica, Fš Rame.

Predvidevajo spremembo cestarine za tovornike

Goriška trgovinska zbornica sporoča, da je objavljen v Uradnem listu FLRJ od 30. septembra novi zakonski ukrep, ki spreminja plačevanje cestarine za italijanske lastnike tovornikov, ki vozijo po Jugoslaviji.

Po telefonskem sporočilu iz Jugoslavije bi morala veljati po novi odredbi enaka cestarina za italijanske avtoprevoznike na ozemlju FLRJ, kot velja za jugoslovanske avtoprevoznike na ozemlju Italije.

Kot je znano, plačujejo lastniki jugoslovanskih tovornikov, ki vozijo po italijanskem ozemlju, cestarino za dobo 60 dni, ki je enaka dvomesečni prometni taksi za naše tovornike.

—«»—

Priprave PSDI na pokr. kongres

V nedeljo 4. oktobra se je na sedežu PSDI v Gorici zaključil predkongresni pokrajinski shod. Ko so pregledali organizacijska in politično-gospodarska vprašanja, ki se tičejo naše pokrajine, predvsem vprašanje podjetij IRI, so soglasno pozvali vodstvo stranke in parlamentarce, naj se za vprašanje odločno zavzamejo pri vladi in parlamentu.

Zaradi gospodarske krize, ki širi brezposelnost, so poleg tega sklenili še vnaprej ohraniti tesno sodelovanje z vsemi krajevnimi silami, da odgovorni ljudje sprejmejo ukrepe, ki bodo dejansko zaščitili interese naših krajev, ki so bili že tako hudo prizadeti.

—«»—

Nesreča zidarja

Med potjo domov se je ponesrečil z lambreto 28-letni zidar Alessandro Doge iz Koprive. Ko se je pripeljal v Ločnik, se je vanj zaletel neki avtomobilist s fiatom 500 in ga prevrnil. Doge se je potolkel po obrazu, rokah in desnem kolenu. Z rešilnim avtom Rdečega križa so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju. Okreval bo v 10 dneh.

—«»—

Ponesrečena kolesarka

V bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto so včeraj uslužbenci Zelenega križa prepeljali 30-letno Giovanno Sotgin, ki je na Kornu padla s kolesa, ker jo je podrl avtomobilist Arturo Poletti. Žena, ki je bila namenjena na Svetogorsko cesto, ni dala prednosti avtomobilistu. V bolnišnici so ji rane po rokah obvezali in jo poslali domov. Ozdravela bo v 5 dneh.

—«»—

134 glob v septembru

V mesecu septembru so goriški mestni stražniki kaznovali 134 oseb zaradi prekrškov proti raznim zakonom in pravilnikom.

Kaznovali so 107 oseb, ki so prekršile zakon o cestnem prometu, 12 oseb ni spoštovalo pravilnika o prodaji na drobno, 5 oseb je prekršilo pravilnik mestne policije. Poljski čuvaji so prisodili kazen 8 osebam. Pravilnika o psih ni spoštovala ena oseba, tudi pri prodaji rib ni spoštovala pravilnika ena oseba.

V preteklem mesecu je psoderec vlovil 26 psov, ki so bili brez nagobčnika.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 15 stopinj ob 14. uri, najnižja 14 stopinj ob 6.50. Vlage 66 odstotkov.

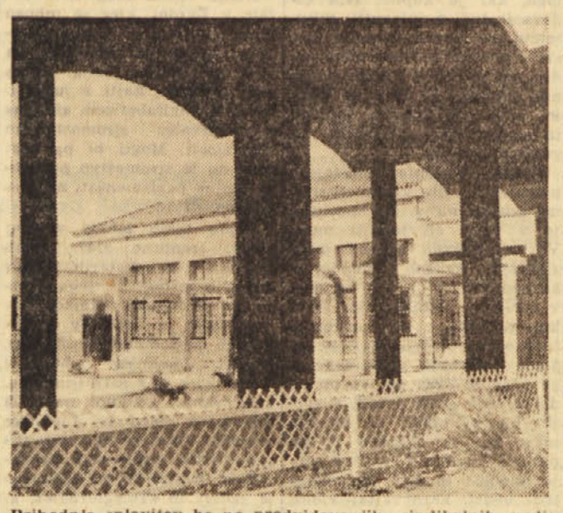

Prihodnja splavitev bo po predvidevanjih sindikalnih voditeljev šele prihodnjo jesen: znak, da je ladjedelnica zašla v najhujšo krizo

V nedeljo na nogometnem igrišču v Sovodnjah

OBE DOMAČI ENAJSTORICI zmagali z visokim rezultatom

Mladinci so Pro-Isonzo premagali z 8:1, seniorji pa orožnike s 6:1

Rezultati prvega dne prvenstva mladinske lige:

Sovodnje - Pro Isonzo 8:1
S. Lorenzo - Juventina 6:1
UESI Olivi - Moša 3:2
Ločnik ni igral.

V nedeljo se je začelo prvenstvo juniorjev, ki je razdeljeno na dva kroga. V krogu, kjer igrajo ekipe iz Gorice, so beli iz Sovodenj pripravili veliko presenečenje s tem, da so dobesedno zasuli z goli novo ustanovljeno ekipo Pro Isonzo iz Podgore. V tej tekmi so se najbolj izkazali napadalci, kar ustvarja upanje, da bodo tudi prihodnje tekme potekale ugodno. S. Lorenzo je opravil z Juventino, presenečenje pa je pripravila tudi Olivi nad Mošo.

Sovodnje - Pro Isonzo 8:1

Zmaga domačih je bila vsekakor zaslužena. Zaradi gostoljubnosti so beli igrali v majicah rožnate barve. Ceprav sta manjkala v domači ekipi dva titularca, so pokazali, da so s svojimi pripravami zelo napredovali. Za kroniko naj povemo, da so gostje pogosto napadali, toda nikdar resno ogražali domačih vrat, ki jih je uspešno branil Ferfolja. Svojih akcij niso mogli zaključiti tudi zaradi odločne in povezane igre domačih. Za Sovodnje je zabil dva gola Merson, dva Ferfolja, dva Tomšič, po enega pa Pelizon in Cej. Dvakrat so domači zadeli vratnico, Ferfoljev gol pa so razveljavili zaradi domnevnega ofsidea.

Pro Isonzo je zabila gol, ko so igrali dve minuti čez čas.

Sovodnje: Ferfolja S., Kovic, Devetak M., Cej, Devetak R., Tomšič, Merson, Pelicon, Vižintin R., Ferfolja in Petejan.

Sovodnje - Orožniki 6:1

Prijateljska tekma z mešano enajstorico orožnikov je ves čas potekala v znamenju premoči Sovodenjcev in se je zaključila s tako visokim porazom za goste. Rezultat bi bil lahko še bolj katastrofalen, če bi Vižintin, Jelko Petejan in Kuzmin imeli boljši dan. Ker trojica ni igrala z ostalimi igralci, napad ni deloval in akcije so se često razbijale brez rezultatov. V ostalem je bilo videti lepe akcije na dostojni tehnični višini, ki so razveselile sicer maloštevilne navijače za domačo ekipo.

Gole so zabili: Podgornik dva gola z enajstmetrskega prostora, po en gol pa R. Vižintin, K. Petejan, G. Vižintin in Ferfolja, gostje pa so zabili gol v 15. minuti prvega polčasa.

Sovodnje: Marson, Gabrijelčič, Cjak, Podgornik, Vižintin I, Ferfolja, Plesničar, Petejan I, Vižintin III, Vižintin II in Petejan II.

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Razstava slikarja Viktorja Birse

V soboto ob 18 je bila v ljudskem domu v Portorožu otvoritev slikarske razstave našega znanega primorskega slikarja Viktorja Birse. Na razstavi je skupno 18 olj z motivi istrske pokrajine. Otvoritve so se med drugimi udeležili predsednik koprskega okraja tov. Albin Dujc, okrajni sekretar ZK tov. Jakopič-Kajtimir, razni predstavniki oblasti ter kulturnega življenja v koprskem okraju. Ze ob otvoritvi je bilo polno domačega občinstva in precej tujih turistov, ki so še v Portorožu in Piranu. Razstava bo odprta do 13. t. m.

VIKTOR BIRSA

PISMA UREDNIŠTVU

V eni od številk vašega lista je neki kmet iz tržaške okolice v «Vprašanjih uredništvu» napisal med drugim tudi tole: «Zdaj je čas, da tisti, ki imajo to dolžnost, poskrbijo in uredijo vse potrebno, da se bodo v jeseni začeli strokovni tečaji in predavanja za kmečko mladino. Tudi KZ in ZMP bi morali na to misliti in prirediti strokovne tečaje v nekaterih večjih vaseh. Meni se zdi, da bi tudi prosvetna društva opravila koristno delo, če bi poskrbela za posebna predavanja za kmečko mladino. Na vsak način pa taka predavanja ne bi smela biti dolgočasna, da bi se jih kmečka mladina ne navelicala.»

Takšnega mišljenja kot je ta kmet, so vsi kmetje, ki vidijo in dobro presojajo dogodke okrog sebe in bi se radi čimbolj seznanili z načeli, ki bi jim pomagala k večjemu gospodarskemu uspehu. Pravimo, da je za to že skrajni čas.

Drži namreč predvsem to, da bi morali biti omenjeni organizaciji (Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov) na čelu takšne akcije. To se je že večkrat omenilo in — če se ne varam — o tem razpravljalo in nekaj sklenilo na zadnji konferenci KZ. Baje so za takšno njihovo delovanje vmes težave tehničnega in drugačnega značaja. To bi v nobenem primeru ne smelo biti, sicer bosta obe organizaciji igrali bolj — papirnato vlogo. Malo zmoremo, če trčimo na ovire prav tam, kjer bi jih zaradi pomembnosti vprašanja v gospodarskem, socialnem, kulturnem in moralno-etičnem pogledu ne smelo biti.

A pisec gornjega prispevka ni navedel drugih ustanov, ki to v enaki, če ne v še večji meri dolgujejo našemu podeželskemu ali kmečko-delavskemu ljudstvu. Tudi o tem je «Primorski dnevnik» že večkrat pisal. Spominjam se, da je ob neki priliki navedel Kmetijsko zadrugo in rekel, da ni naloga te zadruge le posredovanje v nabavah, ampak prav toliko tudi pospeševanje kmetijskega gospodarstva. Nedvoumno je s tem mislil kmetijske sestanke, predavanja in tečaje.

Pisec je mnenja, da naj bi se tudi prosvetna društva zavzela za predavanja kmečki mladini. Tudi pametna misel, ki pa se žal verjetno ne more uresničiti, ker prosvetne organizacije vsaj doslej niso za to pokazale potrebnega razumevanja.

Premalo razumevanja za takšno delovanje je končno pri Kulturno-gospodarski zvezi. Njen naziv pa jasno pove, da je reševanje tega poglavja tudi njena naloga in predvsem njena naloga. Njen predsednik je na konferenci KZ nekaj slišal in tudi razumel, da bi bilo resnično nujno potrebno za to nekaj ukreniti.

Besed na levo in desno je bilo že dovolj. Čakamo na dejanja!

Kraševec

Kaj bi bilo treba napraviti na Obelisku

Čimprej je treba poskrbeti za večjo varnost pešcev

Vedno večji promet turistov na tej lepi razgledni točki zahteva povečanje zlasti razglednega prostora

V zvezi z nevarnostjo prehoda preko ceste na Obelisku smo prejeli še naslednji dopis:

Razgledni prostor na Obelisku je poleg onega na vrhu Konkonela res edinstven v tržaški okolici. Tja prihaja vedno polno ljudi, izletnikov in turistov in med njimi je zlasti mnogo tujcev, katerim se seveda pridružujejo še številni Tržačani.

Obelisk res zasluži vso pozornost. Čeprav je bil razgledni prostor pred leti precej razširjen, urejen in od lani tudi dobro razsvetljen, pa je danes kljub temu že pretesen, da bi zlasti v poletnih mesecih sprejel toliko ljudi. Mimogrede naj omenim, da sta bili urejeni tudi obe cesti, ki vodita z Obeliska v Rojan in mimo novega zdravilišča v Barkovlje. Lepo je urejena tudi pot do Proseka, prav tako «camping» v bližnjem borovem gozdiču in tudi razgledni stolp na Selivcu. V tej zvezi bi lahko omenil, da bi bilo potrebno urediti še katero od poti po obraščenih vrhovih, postaviti nekaj napisnih tabel z oznako imen krajev, ki se z Obeliska vidijo (v raznih jezikih in seveda tudi v slovenščini), postaviti daljnogled, kakršne je videti po raznih razglednih točkah v Italiji in inozemstvu.

Predvsem pa bi bilo potrebno poskrbeti za večjo varnost pešca, ki je na Obelisku pri prehodu ceste izpostavljen največjim nevarnostim cestnega prometa. Na nasprotni strani razglednega prostora so pešcu odmerili pločnik, ki nikjer ne presega enega metra širine in ponekod niti 30 cm, kar ne zadostuje niti otroku, kaj šele odrasli osebi! Ta tako ozek in absolutno neprimeren pločnik je že leta in leta na tem zelo nevarnem, ostrem in slepem ovinku, kjer nova cesta zavije proti Opčinam. Pločnik je z ene strani obdan še z visokim zidom in delom hotelskega poslopja, tako da je vidljivost nemogoča in nemogoče je tudi, da bi se pešec v primeru potrebe kam umaknil. Če do sedaj še ni prišlo do nobene hude nesreče, je vzrok ta, da vozači na tem ovinku v večini primerov vozijo zmerneje; toda kljub temu je iz dneva v dan slišati presunljivo škripanje zavor in sreča je le ta, da se vse konča z obilno porcijo strahu.

Kljub temu, da je vsem znano, kakšna nevarnost grozi pešcem na Obelisku, ni bilo še nikogar, ki bi javno postavil zahtevo, da se iz javno koristnih razlogov razlasti vsaj za dva metra zemljišče pred hotelom in gostilno na Obelisku, s čimer bi napravili neprecenljivo uslugo tako pešcem kot vozačem. Tu bi rad vprašal pristojne oblasti, koliko časa bi trajalo to stanje, če bi bila na mestu, kjer je sedaj dvorišče hotela na Obelisku, kaka njiva ali vrt revnega kmetiča?

Mislim, da zebrasti prehod na tem mestu ne bi služil varnosti prometa. Treba bi bilo najti drugo rešitev, morda napraviti podvoz za pešce, nekoliko niže v smeri proti Opčinam ali pa na nasprotni strani, kar bi se dalo napraviti brez prevelikih stroškov. Vsekakor pa je nujno potrebno, da se enkrat načne tudi ta problem, na katerega opozarjam tudi naše občinske svetovalce.

In ker že govorim o tem, naj še omenim, da bi bil skrajni čas, da se začne graditi nadvoz na križišču s Trbiško avto cesto, kjer se še vedno dogajajo smrtne nesreče. Koliko žrtev bo še treba, preden bodo začeli ta dela?

V zvezi s turizmom pa bi rad omenil tole: Zakaj ne bi od Obeliska pa vse do Cesarjev napravili «viseči pločnik», ki bi tekel ob glavni cesti oziroma iznad tramvajske proge do postajališča Bani, kjer bi se pločnik spustil na staro cesto. To bi bil turistično - panoramski objekt prve vrste. Tu pa tam bi se lahko zgradila široka razgledna ploščad s klopmi, lepo razsvetljena, in kjer bi lahko izletniki uživali ob poletnem hladu z morja ali pa na soncu od burje zaščitenem kraju prekrasen razgled na naše mesto in zaliv.

Mislim, da sem v glavnem povedal vse, kar bi bilo treba napraviti na Obelisku in bližnji okolici. Glavno seveda je, da se poskrbi za varnost pešca in te besede sem napisal tudi zato, da ne bo izgovorov, če bi se kdaj zgodila kaka hujša ali celo smrtna prometna nesreča!

Š. d.

—«»—

Sestanek sindikatov trgovinske stroke

Danes se bosta sestala izvršna odbora sindikatov trgovinske stroke Nove delavske zbornice — CGIL in Delavske zbornice — CISL. Razpravljala bosta na skupnem sestanku izključno o položaju v Delavskih zadrugah, kjer je ponovno prišlo do napetega položaja zaradi samovoljnega odpusta dveh trgovskih pomočnikov.

Pokrajinski kongres upokojencev INPS

Najnižja pokojnina mora doseči 15.000 lir mesečno

Način draginjske doklade naj se uvede tudi za pokojnine
Zadevni zakonski osnutek že predložen parlamentu

V nedeljo dopoldne je bil pokrajinski kongres federacije upokojencev, ki je vključena v CGIL. Na kongresu so obširno razpravljali o vrsti vprašanj in zahtev, glede katerih se upokojenci tako v vsedržavnem kot v krajevnem okviru bore že vrsto let.

V obširnem poročilu so našteli samo najvažnejše zahteve upokojencev, in med njimi naslednje:

1. Treba je doseči, da bo znašala minimalna pokojnina 15.000 lir na mesec. Pri tem poudarjajo, da jim je sicer uspelo zvišati po dolgi borbi minimalne pokojnine z zakonom od februarja 1958 za 22,22 odst. Vendar pa gre v bistvu le za relativno zvišanje, saj te pokojnine niso bile povečane že od 1952. leta. Od takrat pa so življenjski stroški občutno narastli, tako da je povišanje pokojnin komaj pokrilo to razliko.

2. Prav iz tega razloga upokojenci zahtevajo, da se uvede sistem draginjske doklade tudi za pokojnine, da bodo pokojnine imele vsaj relativno stalno kupno moč.

3. Ukinitev pravil, ki ne dopuščajo pravice do pokojnine nekaterim vdovam upokojencev socialnega skrbstva.

4. Raztegnitev trinajste plače za vse kategorije upokojencev.

5. Boljše zdravstveno skrbstvo.

6. Pravico za upokojence socialnega skrbstva do pomoči za brezposelne.

Glede teh vprašanj so nekateri poslanci in senatorji že predložili zakonske osnutke in pričakujejo, da jih bo parlament odobril. Pri tem pa bo seveda odločilnega pomena pomoč vseh upokojencev in javnega mnenja, ki edino lahko prisili vlado, da popusti glede teh vprašanj.

Poleg teh vprašanj, ki zanimajo vse upokojence, pa obstajajo na našem področju še nekatera posebna vprašanja, katerih rešitev se vleče že vrsto let.

Tako se upokojenci že dolgo vrsto let bore za priznanje delovnih let od 1. julija 1920 do 1. marca 1926. V vsej Italiji je namreč pričel veljati sistem pokojnin 1. julija 1920, medtem ko je v bivših avstro-ogrskih pokrajinah šele 1. marca 1926. Zato prihaja do znatne razlike pri izplačevanju pokojnin. Že pred leti je sen. Fiore predložil zakonski osnutek, ki naj uredi to vprašanje. Sedaj sta podoben osnutek ponovno predložila omenjeni senator in poslanec Vidali in je senatna komisija, kljub opoziciji vlade, osnutek odobrila. Potrebna je še odobritev poslanske zbornice. Pričakujejo, da bo to kmalu uresničeno.

Prav tako je pomemben zakonski osnutek, da bi priznali vojaško službo v letih 1914-1918 v bivši avstro-ogrski vojski.

Poleg tega bi bilo treba sporazumno z Jugoslavijo urediti priznanje prispevkov, ki so jih nekateri upokojenci po 1. maju 1945 plačevali na jugoslovanskem področju.

Končno bi bilo treba tudi na našem področju urediti plačevanje socialnih prispevkov na ta način, da bi jih delavci laže nadzorovali. Sedaj plačujejo socialne prispevke delodajalci, ki pa mnogokrat plačujejo manj, kot bi morali, in sicer v škodo zaposlenih, ki prejmejo nižjo pokojnino. V vseh drugih pokrajinah plačujejo prispevke s posebnimi znamkami, ki jih nalepijo na posebne knjižice, ki jih imajo delavci.

Na kongresu je bil prisoten član izvršnega odbora INCA G. Tambarelli. Pozdravne besede sta izrekla v imenu nove delavske zbornice - CGIL tajnik Gerli in v imenu FILM kap. Troiani. Ob zaključku kongresa so soglasno odobrili resolucijo, v kateri so navedli zahteve, ki jih je podčrtal predsednik v svojem govoru. Izvolili so nov odbor in tr. delegate, ki bodo zastopali tržaške upokojence na kongresu, ki bo v Sieni od 24. do 26. oktobra.

Anteja Flega ni več

Stojimo pred odprto bom. Istrska zemlja b jela v svoje naročje ženi počitek svojega in zvestega sina — ga strokovnjaka Anteja Kruta bolezen, katera zanese nobenemu člo je iztrgala iz naše sre času ko smo ga in b potrebovali.

Marsikateri od nas skih strokovnjakov se nil na Flega vedno pri svojem delu na na posvetovanjih bilo o obnovi naših sad in vinogradov. Flega v tem pogledu v kraju nenadomestljiv šali bomo človeka, ki je s svojo lepo in valno ter strokovno no besedo vedno na delu za napredek in srečnejšo bodočno ga kmečkega delovn veka.

Na Flega smo se obračali, ker je imel široko strokovno obr več tudi veliko prak lu. Znal nas je prepr smo v naših naporih poti, ali pa nas je na napake pri delu.

Življenjska pot katerega se poslovil la lahka! Rodil se je v Vodnjanu pri P kot otrok se je s selil v Pazin, kjer je čal osnovno šolo in klasične gimnazije. nastopili najhujši čas govem življenju, ko pred fašističnim teror ta 1919 zbežati v Ju

Stara Jugoslavija se mu istrskemu dijaku nemu lepih idealov sto, kar smo mi ra od nje pričakovali. go je bil pa odporn narave. Z vso vn lotil, čeprav pod teže nostmi, študija. Ab sadjarko vinogradn Mariboru in nato Sre tijsko šolo v Kri končanih študijah meščen v Slavonije posestvo, kjer se ni čutil. Svoje pravo m lu je našel kot učit jitelj mladine na K li v Grmu pri Novem Tam je dolgo let kot odličen strokovn dagog.

Nato mu je Banska zaupala odgovorno renta za sadjarstvo je vedno ljubil vzg strokovnih kadrov. šolo in pouk mladine ga je pot zopet Kmetijsko šolo v Gro ostal do osvoboditve.

Po osvoboditvi se ničila njegova srčna na Primorsko. Ljudi mu je zaupala vod Kmetijske šole v Vipavi, kjer je ostal 1954. Se bolj navdušen šel k nam v Koper Zavod za pospeševanj stva nato pa k zadr ganizacijam.

Čutil se je kot pr Delal je neutrudno enem študiral saj si jim znanstvenim de ril višjo strokovno Idealen družinski o veder in živahen, z druge strani vse Tudi tedaj ko ga je brezsrčen uničevalec organizmov in ga p posteljo je mislil na nimal se je kako po obnove, prispeval je svoj delež za naše oddajo pri radiu Ko lesne moči Anteja vendar je njegova la bila kos tudi hu

Dragi Ante! Zaht zen te je iztrgala iz dine. Vzgojil pa si vilo mladih ljudi. Si Tebe naučili ne samo nosti, temveč tudi lju dela in napredka v

Istrska zemlja, naj me v svoje naročje sp ga in dobrega sina. Ž žini in sorodnikom iskreno in globoko so

Kino na Opčinah

predvaja danes 6. t. m. z začetkom ob 18.
Lux film:

«Mladi možje»

Igrajo: ANTONIO CIFARIELLO, RAF MATTIOLI, RARD BLAIN, FRANCO INTERLENGHI, ENIO SOLAMI, ANTONELLA LUALDI in SYLVA KOSCINA

Lunik III.

(Nadaljevanje s 1. strani)

zan je poudaril veliko prednost, ki jo Sovjetska zveza ima pred Američani glede pogona raket. Na zborovanju poslovnih ljudi je Glennan med drugim izjavil: «Na vseh drugih sektorjih smo lahko sposobni prav toliko kakor oni ali je več kakor oni. Toda medtem ko mi usmerjamo vse napore na pripravo pogonskih sistemov za močnejše in natančnejše rakete, so začeli oni spopolnjevati svojo tehniko na drugih sektorjih tehnološke dejavnosti, ki so usmerjene v raziskovanje in izkoriščanje vesolja. Prepričan sem, da moramo začeti neizprosno tekmovanje.»

V WASHINGTONU potrjujejo, da ZDA ne bodo sposobne napraviti poizkus izstrelitve rakete proti Luni pred začetkom prihodnjega leta. Nedavna eksplozija rakete «Atlas-Able» opozarja na potrebo poglobljene revizije ameriškega programa za vesolje. V najboljšem primeru bo treba počakati na začetek marca, predem bo ameriška raketa sledila Luniku III. Ameriški znanstveniki trdijo, da je ta poizkus najtežavnejši od vseh.

Ti znanstveniki, se zavedajo ogromne prednosti, ki jo ima Sovjetska zveza pri tekmovanju za potovanje na Luno. Tolažijo pa se s tem, da je od začetka tekmovanja med obema državama 12 satelitov od 15, ki krožijo okoli Zemlje, ameriških. Tolažijo se tudi, da je sedaj sputnik III. edini sovjetski satelit, ki še kroži okoli Zemlje, medtem ko krožita dva Explorerja, trije Vanguardi in en Discoverer.

Podpredsednik britanske medplanetarne družbe Kenneth Garland je izjavil: «Sovjeti očitno zelo resno mislijo poslati človeka okoli Zemlje. Sedanja izstrelitev proti Luni je sestavni del natančnega programa za medplanetarno raziskovanje».

Astronom prof. Francesco Zagar, dodeljen milanski univerzi, ki je tudi ravnatelj observatorija Brera, je takole komentiral izstrelitev III. Lunika: «Nova izstrelitev je nov znaten korak naprej. To pot gre za raketo, ki mora leteti okoli Lune in se vrniti proti Zemlji ter nadaljevati svojo pot po tiru, ki bo verjetno zelo eliptičen, s perigejem nekaj tisoč kilometrov od Zemlje in apogejem s približno 400.000 kilometrov, t. j. kakih 10.000 kilometrov od Lune. Izstrelitev je zelo drzna in ni ponovitev dosedanjih. Gre za mnogo težavnejšo nalogo, ker je potrebno še bolj zapleteno in natančnejše telemetrično vodenje kakor pri prejšnjih raketah.

Ko bo sedanja raketa onstran Lune, bomo lahko imeli vpogled na tisto stran, ki je vedno obrnjena proč od Zemlje in je do sedaj prebivalcem Zemlje nevidna. Vesti iz Moskve ne omenjajo, če je kak sistem vidljive ali fotografske reprodukcije, in kakšen je; toda gotovo je, da Sovjeti niso opustili te tako važne in sugestivne podrobnosti, poleg tega da so seveda mislili na vse druge aparate za registriranje in za oddajanje na Zemljo.

Raketa bi morala čez nekaj ur leteti okoli Lune in ta obisk bo za sedaj ostal edini, kajti ko se bo kozmična raketa vrnila na kraj, kjer bo Luna ob prvem srečanju, bo ta napravila že velik kos svoje poti okoli Zemlje. Če bi šlo vse dobro, bi moralo biti drugo srečanje v bolj ali manj podobnih pogojih kakor sedaj čez en mesec.

Obisk v Cordovi

(Nadaljevanje s 3. strani)

nim nasadom sledijo žitna polja, nato pa neskončno zapolnje pustih kamnitih gričev, redkih pokrnelih gozdov in od sonca ožgane in puste doline. Čez uro vožnje se ustavimo pred majhno gostilnico. Malo stran je siromašna vas s prizidanimi hišicami, katerih ene so pokrite s skrlami, druge s pločevino. Na trgu nekoliko stran od gostilne nastane gneča. Ko bolje pogledamo, vidimo, da so vsi moški vasi zaganjajo proti črnemu podivjanemu biku. Zdi se, kot bi nam vas pripravila svojo folklorno znamenitost. Na to pa nismo bili pripravljeni, zato smo se umaknili v gostilno. Na vratih pred gostilno sta stala dva pripadnika «guardie civil» s trimi trikotastimi pokrivali in puškami. Ko je množica bikoborcev «ugnala», sva z nekim Američanom stopila iz gostilne, da bi predstavnika «čuvarjev civilnega reda» fotografirala. Ko sta «guardie civil» to opazila, nama je eden kratko in odločno rekel, da je to «z vladnim ukazom najstrože prepovedano».

Komaj sva mu obrnila hrbet, so se pred nama znašli vsi otroci. Deklici sta sramežljivo gledali v naju, stari deček pa je pogumno prosil za kako pezeto, da bi si kupil kruha. Sopotnik American mu je pokazal na bližnji z žitom obrasli griček in na kopice snopov pod njim, katerih so kmetje z voli na cepci mlatili žito. V španščini ga je vprašal, čemu prosi za kruh, ko so vendar pod okrog žitna polja. Deček ni zbegal. Povedal je, da ne ni njegovo, niti očetovo, da tam mlatijo žito njegov oče, njegova mati in starejši brat, da pa tudi mlatijo za druge, za gospode iz onih dveh malih dvorcev na griču.

— Lažeš — mu je rekel Američan.

Dečka tudi to ni zmedlo. Nasprotno. S svojimi lepimi temnimi očmi je besno premeril Američana od glave do pete, pljunil pred njegove noge, obrnil hrbet in odšel. Za njim so počasi, ozirajoč se v stran, odcepetali tudi deklici... In mi smo pot po Španiji nadaljevali

Biserka Cvejić v dunajski Operi

DUNAJ, 5. — Prvakinja beograjske Opere Biserka Cvejić je ponoči v dunajsk. Državni Operi doživela velik uspeh. Občinstvo je z mnogimi aplavzi pozdravilo beograjsko umetnico, ki je pela vlogo Amerie v Verdijevi «Aidi».

BESEDA MIRU

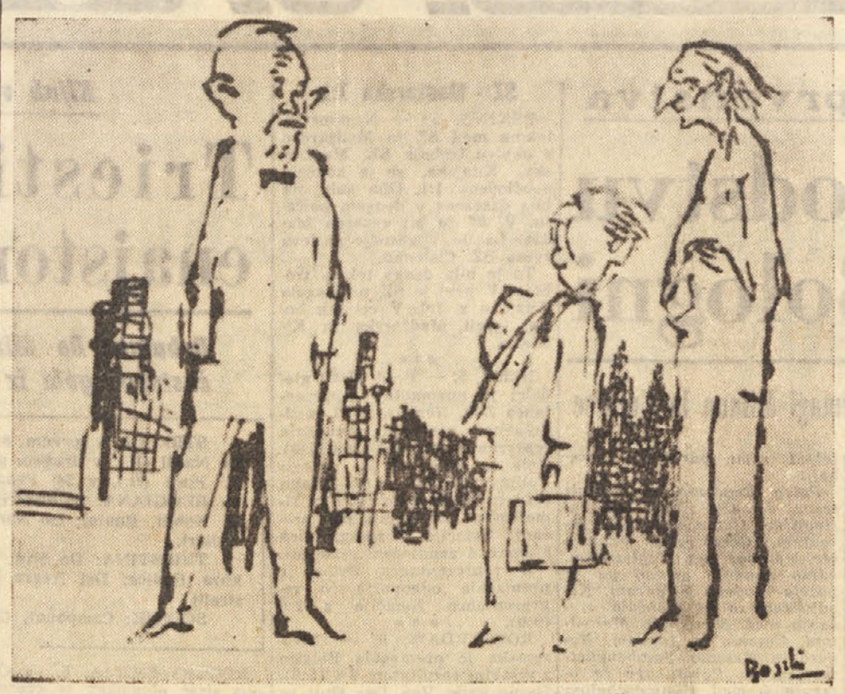

Pella: V zvezi z zmanjšanjem oborožitve, gospod predsednik, predlagamo skrajšanje raket za nekaj centimetrov... (Iz «Avanti!»)

Začel se je proces proti roparski tolpi iz Ul. Osoppo

Danes se prične zasliševanje Cesaronija med tednom pa bodo zaslišani še ostali

Kot je znano, gre za napad na avto banke, ko so roparji odnesli plen za 590 milijonov lir, med katerimi je bilo okrog 115 milijonov v gotovini

MILAN, 5. — Tukaj se je pričela z napetostjo pričakovana razprava proti znani roparski tolpi iz Ul. Osoppo. Tolpa je dobila po ropu v tej ulici ime, nima pa na vesti samo tega ropa, temveč še toliko drugih večjih in manjših kriminalnih dejanj, pri katerih so bili udeleženi roparji, ki so danes pred sodiščem, čeprav niso nastopili vedno v «postavi» kot na Ul. Osoppo.

Rop v Ul. Osoppo je bil gotovo mojstrsko delo, ki se lahko kosa z največjimi dejanji ameriških gangsterjev in jih lahko po zamisli in izvedbi celo v marsičem prekaša. Nič ni čudnega, če je ta rop doživel velik sloves ne samo v Italiji, temveč po vsej Evropi. Roparji pa se nikakor niso izkazali tolikšni mojstri pri skrivanju kot pri samem ropu. Vsaj nekateri so bili precej nerodni in to je postalo usodno tudi za ostale. Kmalu so prišli v roke policije. Enemu — Enricu Cesaroniju — je uspelo pobegniti v Venezuelo, kjer pa je bil ujet, in sedaj se z ostalimi obtoženci nahaja pred sodiščem. Zelo spreten skrivač pa se je izkazal Eros Castiglioni, ki ga roka pravice še sedaj ni zajela. Poleg Castiglionija ni na procesu niti Filipa Cusanna; ta je namreč v zaporu napravil samomor. Pa tudi Zanottija ni v sodni dvorani; prosil je, naj ga sodijo v odsotnosti.

Ko je stopil davi sodni zbor v dvorano, je bila že napolnjena radovednega občinstva. V kletki so bili že tudi vsi obtoženci razen tistih, za katere smo že navedli, da jih ni. Obtoženci delajo vtis, kot da jih posebno ne zanima, kar se okrog njih dogaja. Enrico Cesaroni, ki ga imajo za voditelja tolpe, je oblečen v elegantno modro obleko, Bolognini ima rjavo obleko, Ciappina in skoraj vsi ostali so v sivem.

Kot se navadno dogaja na vseh procesih, so odvetniki v začetku navedli razne pripombe, zaradi katerih bi bilo treba sprejeti ukrepe, po katerih bi bil proces odložen. Toda sodišče je razne zahteve zavrglo in jutri se bo proces nadaljeval, kot je predlagal predsednik Simonetti. In tako bo po tem predlogu jutri dopoldne zaslišan najprej Enrico Cesaroni, ki sploh — edini med obtoženci — še ni bil zaslišan. Prav zaradi tega dejstva je njegov odvetnik, monarhistični poslanec iz Milana Cesare Degli Occhi, skušal doseči odložitev, pa mu to ni uspelo.

Za Cesaronijem bodo v tem tednu zaslišani še drugi po vrsti, ki ni bila točno določena. Drugi teden bodo zaslišane priče; v ponedeljek in torek 44 prič v zvezi z ropom v Ul. Osoppo, potem priče v zvezi z drugimi zločini in končno policijski funkcionarji. Domneva se da se bodo govori tožilca in odvetnikov obrambe, ki jih je več kot 30, pričeli 19. oktobra.

Izvedelo se je, da se namerava Cesaroni braniti s trditvijo, da se ni udeležil napada na furgon banke in da je bil prijavljen iz maščevanja. Danes se je na procesu obnašal zelo brezbrižno. Kot da se ga nič ne tiče, je večkrat s smehljajem na ustnicah sledil procesu in tu in tam kaj rekel Gesmundu, ki sedi na njegovi levici. Se najbolj pozoren je bil Bolognini, medtem ko sta bila v živahnem razgovoru Ciappina in Russo; ta se je celo večkrat smejal. Edini, ki kaže popolno odsotnost na procesu, je Romano Perego. Za tega je davi njegov odvetnik trdil, da je na pol duševno bolan. Ves čas je videti zamaknjen in trpeč.

Britanski ministrski predsednik Mac Millan sredi svojih pristašev v Claphamu, trdnjavi konservativne stranke, kjer je imel svoj zadnji predvolilni govor

Svež sneg

BOCEN, 5. — Prvič se je v tej jeseni pojavil sneg na dolomitskih masivih in na Alpah. Vrhovi so pobeljeni od višin 1900 in 2000 m navzgor. Seveda se je zaradi tega tudi temperatura znatno znižala. V visokogorskih predelih je že do 5 stopinj pod ničlo.

LECCE, 4. — Tu so danes zvečer čutili lahen potresni sunek, ki je trajal dve do tri sekunde. Ni bilo nikake škode.

Žrtve cestnih nesreč

CREMONA, 5. — Dva mladeniča — 17 in 19 let — sta se peljala na motorju po neki pokrajinski cesti. Nasproti pa jima je prišel avto, v katerega sta se močno zaletela. Vrglo ju je na asfalt, kjer sta obležala mrtva. Avto je vozil še kakih 50 m, potem je zadel v obcestni kamen in se prevrnil v jarek. Vendar se vozaču avtomobila ni nič zgodilo.

VERBANIA, 5. — Ko sta se dva mladeniča na motorju vračala domov, sta zavozila v neki 25 m globoki prepad. Nesreča se je pripetila na hribu Oggebbio blizu vasi Gonte. Eden od mladeničev je bil takoj mrtev, drugi pa je umrl v bolnišnici.

15 oseb utonilo pri trčenju čolnov

HELSINKI, 5. — Na jezeru Pielisjaervi sta se močno zaletela dva motorna čolna. Na enem je bilo kakih 20 oseb in med njimi več otrok. Čolna sta se tako poškodovala, da sta se potopila. Dasi je prišlo do nesreče le kakih 150 m od brega, ni nesreče zaradi slabe vidljivosti — bilo je že temno in megleno — nihče opazil. Samo petim osebam je uspelo priplavati do brega, 15 pa jih je utonilo.

Odmevi procesa o rudniški nesreči v Marcinellu

Triumf buržoazne hinavščine Za sodišče vse samo usodnost

Belgijska socialistična stranka izraža soglasnost s sindikalno centralo rudarjev v zahtevi za popolno varnost dela v rudnikih Podtajnik za delo Storchi pri belgijskem ministru za delo

BRUSELJ, 5. — Po oprostilni razsodbi v procesu proti petim funkcionarjem rudnika v Marcinellu, ki so bili obtoženi nenamernega umora zaradi nesreče, ki se je dogodila v rudniku l. 1956, je belgijska socialistična stranka izdala sledeče poročilo:

«Tajništvo belgijske socialistične stranke razume in se pridružuje vznemirjenosti, ki je razburila javno mnenje in zlasti rudarje. V soglasju s sindikalno centralo rudarjev poudarja, da je najvišja dolžnost države, poskrbeti za varnost rudarjev. Podčrtava svojo popolno solidarnost z omenjeno centralo pri pozivu na javno zavest, da je treba zahtevati popolno realizacijo varnosti dela v rudnikih, in da je treba zahtevati pravico proti režimu, ki zatira in ubija tolikšno število rudarjev».

V pariškem listu «Combat» je v zvezi z omenjenim procesom Jean Benoit napisal članek, v katerem pravi: «Leden molk in nato kriki ogorčenja in obupa, ki so sprejeli razsodbo, ki jo je v četrtek izrekel neki podeželski sodnik v delavski univerzi v Charleroiu, je treba pridružiti preiskavo o katastrofi v Marcinellu pod naslovom «Epilog». Če bi kak velik, human in pogumen mož nekega dne hotel napisati avtentično knjigo o tej tragediji, bi mu lahko s svojimi kolegi sugeriral kak podnaslov take vrste: «Triumf buržoazne hinavščine», «Dokaz sodnega rokohitrstva» ali še «Umetnost zatiranja odgovornosti v primeru kolektivnega umora». Takšna se zdi glavna osnova brezkončnega procesa. Katastrofa 8. avgusta 1956, ki je povzročila 262 mrtvih in 388 ranjenih, ima v očeh zakona samo en vzrok: usodnost».

Potem ko pravi Benoit, da si je le nekaj listov upalo protestirati proti obliki in vsebini razsodbe, nadaljuje: «Človek ostane zmeden pred lahkotnostjo, s katero so bili eliminirani najbolj očitni vzroki ne toliko nezgode — šlo je le za kratek stik, ki ga je povzročila neprevidnost nekega delavca, ker pač ni bilo moderne signalizacijske naprave — kot same katastrofe; to se pravi, da se niso iskali vzroki za dejstvo, da rudnik ni bil opremljen z določenimi avtomatičnimi napravami. Samo ta element bi bil dovolj za obtožbo odgovornih, da so povzročili smrt nad sto mož, ki so se zatekli v rov 835».

Na koncu piše Benoit: «Pozdraviti moramo rudarje, ubite v Gazieru, kot vse žrtve dela ali vojne. Pozdraviti jih moramo z vzklikom «Pravico!», kajti doslej so tisti, ki so umrli v Marcinellu, dali življenje zaman».

Italijanski vladni podtajnik za delo Storchi je bil danes skupaj z italijanskim veleposlanikom v Belgiji Sergiom Fenoalteo sprejet pri belgijskem ministru za delo Behognom. V razgovoru, ki je trajal eno uro, so se menili o položaju italijanskih delavcev v Belgiji, zlasti v zvezi z vprašanjem rudarske reorganizacije. Belgijski minister je zagotovil, kot že v prejšnjih razgovorih, da vlaga belgijska vlada vse napore za to, da zagotovi zopetno zaposlitev tistim delavcem, ki jih bodo prizadeli ukrepi za sanacijo položaja v rudnikih.

Ko je predstavnik ANSE vprašal podtajnika za njegovo mnenje o razsodbi na procesu o nesreči v Marcinellu, je Storchi odgovoril, da se pač zaveda odmeva, ki ga je razsodba imela v Italiji, zlasti v sindikalnih krogih, vendar pa se mora vzdržati vsakega komentarja, ker gre za zadevo, ki je bila sicer zaključena na prvostopnem sodišču, pa je vendar še v proučevanju pri belgijskem sodstvu.

Hude poplave

CHICAGO, 5. — Silni nalivi in poplave so povzročile, da je na tisoče ljudi ostalo brez strehe v nekaterih južnozahodnih državah ameriške unije, medtem ko je v južnih predelih Colorada močno snežilo. V Oklahomi in Texasu je bilo najmanj 6 mrtvih, 1 pogrešan ter 65 ranjenih zaradi neviht in prestopa bregov številnih voda. Mestece Guthrie je bilo deloma poplavljeno že drugič v devetih dneh.

KALKUTA, 5. — Zaradi tridnevnega tropskega deževja so nastale po južnozahodni Bengaliji močne poplave. Življenje je izgubilo 17 oseb, okrog 50.000 pa jih je brez strehe.

DUNAJ, 5. — Radio Bratislava poroča, da je bilo 15 oseb ubitih pri nesreči, ko sta se pod nekim viadutkom zaletela lokomotiva in avtobus. Nesreča se je dogodila včeraj zvečer v Sv. Martinu na Slovaškem. Še 14 drugih oseb pa je bilo hudo ranjenih.

Oddelki javne varnosti s čeladami in solzilnimi bombami, policijski hidranti, podrta drevesa — takšne so bile v nedeljo posledice nogometne tekme Napoli - Genoa v Neaplju

Smrtna nesreča zdravnika na koncu poročnega potovanja

Mlada žena je ostala skoraj nepoškodovana

GENOVA, 5. — S precejšnjo hitrostjo je 28-letni zdravnik Franco Giannoni vozil s svojo «1100» po cesti Genova — Serravalle. Poleg njega je sedela njegova 21-letna žena. Vračala sta se s poročnega potovanja.

Na nekem ovinku se pred zdravnikovim avtomobilom nenadoma pojavi kamnion s prikolico. Zaman je bilo zdravnikovo prizadevanje, da bi se izognil trčenju. Avto se je najprej zaletel v kamion, nato ga je vrglo proti robu ceste in potem spet na sredo. Pri tem pa je bil že popolnoma razbit. Zdravnik je bil že v agoniji, ko so ga izvlekli iz razbitin, so ga pripeljali v bolnišnico v Busalli, je že umrl. Žena pa je bila pri vsej stvari le nekoliko potolčena po glavi in v bolnišnici so izjavili, da bo ozdravela v enem tednu.

Krivda za nesrečo bo verjetno v znatni meri pri vozaču kamiona. Kamion je namreč pravkar prehitel neko drugo vozilo in se je nahajal še izven svoje proge. Nerodno pa je, da se je to zgodilo na ovinku. Nesreča pa je obenem opozorilo, da na ovinkih ni nikoli odveč previdnost. Ob zadržani hitrosti bi se namreč zdravnik verjetno le še rešil.

BOILEAU-NARCEJAC:

MRZLI ZNOJ

26.

«Eh, bila sem prav taka deklica kot vse ostale... morda le tako vesela. Zelo rada sem brala, zlasti legende».

«Tudi ti?»

«Kakor vsi otroci. Hodila sem po gričih in se sprehajala okoli hiše. Pripovedovala sem si zgodbe. Gledala sem na življenje kakor na zgodbo o vilah... Kako sem se motila!»

Stopila sta v dvorano z rimskimi starinami. Kipi, poprsja z praznimi očmi, kodravih las, so sanjali na podstavkih ob steni. Flaviéresu se je neprijetni občutek še povečal. Ti obrazi konzulov, pretorjev so se zdeli, kakor da bi se v njih nekdaj ponavljala Gévignova maska in proti svoji volji je spomnil nekih besed svojega prijatelja. «Rad bi, da bi tudi njun videz ni bil mrtev... In kakor njuna glasa pa ne... Tudi njun videz ni bil mrtev... In kakor kakor je Madeleine zdaj hodila ob njem.

«Si kdaj živela v Parizu?» jo je vprašal.

«Ne. Peljala sem se skozi, ko sem šla na Angleško. To je vse».

«Kdaj ti je umrl stric?»

«Lani, v maju... Izgubila sem službo. Zato sem se vrnila».

«Pri moji veri», je pomislil Flaviéres, «zaslišujem jo, kakor da bi bila napravila kaj hudega!»

Sam ni vedel, kaj bi rad s temi vprašanji. Bil je čemeren in razočaran. Razmišljeno jo je poslušal. Ali laže? A čemu bi lagala? In kako naj bi se bila izmislila vse tiste podrobnosti, s katerimi ga je zdaj zasipavala? Največji nevernež bi bil prisegel, da je res Renée Sourange.

«Ne poslušas me», je dejala. «Kaj ti je?»

«Nič... Malo sem truden. Tu notri duši».

Naglo sta prešla več dvoran. Flaviéres je bil vesel, da zopet vidi sonce, da sliši šum na ulici. Hotelo se mu je, da bi bil sam, da bi šel pit.

«Pustiti te moram tu», je rekel. «Nisem še dobil dodatne hrane... Moram na prehranjevalni urad. Sprehodi se!... Kupi, kar ti bo všeč. Tu imaš».

Izvlekel je pest bankovcev in takoj se je pokesal te kretnje, ki je dišala po miloščini. Zakaj si jo je pridobil za ljubico? Vse je uničil. Naredil je iz nje pošast, ki ni bila ne Madeleine in ne Renée.

«Ne mudi se predolgo!» je rekla že od daleč.

In ko je bila že dvajset, trideset metrov vstran in se je oddaljevala po pločniku v soncu, malo da ni stekel za njo, ker je zopet videl tisto hojo, gibanje ramen, živo premikanje za spoznanje nerodnih nog. Bližala se je križišču. O bog, zdaj jo bo zgubil in sam je razklenil roke in jo pustil zbežati... Ah ne, tepec, ne bo zbežala... Ni nevarnosti!... Saj ni neumna. Pametno te počaka v hotelu.

Stopil je v kavarno. Čisto je bil onemogel.

«Whisky!»

Hladni liker ga ni pomiril. Neprenehoma se je vračal k vprašanju, ki ga je obsedalo. Renée je Madeleine in vendar Madeleine ni popolnoma Renée. Noben doktor Ballard ne bi mogel razrešiti te uganke. Ali pa se od vsega začetka moti on, Flaviéres; morda mu jo je zaigral spomin. Premalo je poznal Madeleine, tisto iz nekdanjih časov... Toliko dogodkov se je zvrstilo... Beži no! Mar ga ni Madeleine preganjala noč in dan? Mar ni bila njena podoba zmeraj v njem kakor ikona? Madeleine bi spoznal mižé, samo ko bi jo čutil ob sebi. Ne, Madeleine je bila različna od drugih žensk: bila je drugačne vrste. In kakor se je zdelo, da je malo zgubljena v vlogi Pauline, tako je bila videti zbegana v vlogi Renée, njen duh se pač ni mogel odločiti med tolikimi zunanjimi podobami. Morda bo postala dokončno Renée... Nikoli! Tega ne bi nikoli sprejel! Ker se je Renée starala... ker ni bila ne take izbranosti ne take očarljivosti kot Madeleine... in naposled, ker je odklanjala vse dokaze, ki jih ji je neutrudno navajal.

Naročil je še en liker. Dokaze! Se lahko imenujejo težko verjetne trditve že dokazi? Moralno je bil prepričan, da je ona Madeleine. A nič več. Da bi jo zmedel, da bi jo prisilil k priznanju, da se skriva pod Renéejino istovetnostjo, bi bilo potrebno stvarno, neizpodbitno dejstvo. Ali kakšno?

Alkohol mu je začel teči po žilah in s tem, da je naprezal pozornost, je skušal spremeniti zamolkel ogenj v svetlobo. Prikazoval se mu je nekakšen dokaz, čisto dosegljiv, lahko izvedljiv. Renéejino osebno izkaznico v njeni torbici: *Sourange Renée Catherine, rojena 24. oktobra 1916 v Dambremontu, Vogezi.* Torej?

Plačal je in še malo pomislil. Njegova misel je bila popolnoma pametna. Šel je ven, skočil na tramvaj in se namenil proti pošti. V njem je nastala velikanska praznina zaradi tega odkritja. Zdaj ni maral več misliti. Gledal je vsakdanje obraze na ploščadi tramvaja in kmalu bi si bil zaželel, da bi bil eden teh potnikov... Manj bi ga bilo strah.

Na pošti se je postavil v vrsto brez zabavljanja. Če so zveze vzpostavljene, če pogovorov ni preveč, si bo brž na jasnem...

«Lahko telefoniram v Dambremont?»

«Kateri departma?»

«Vogezi.»

«Dambremont?4 je pomislil uradnik, «zavisi od Gérardmera. Potem...»

Poklical je tovariša.

«Ti boš že vedel, ti... Dambremont v Vogezih... Ta gospod bi rad telefoniral.»

Oni je vzdignil glavo.

«Dambremont? Razdejali so ga Frici... Za kaj gre?»

«Za neki rojstni list,» je povedal Flaviéres.

«Županstva ni, ničesar ni... Groblja.»

«Torej, kaj?»

Uradnik je skomignil z rameni in zopet začel pisati. Flaviéres je šel od okenca. Arhivov ni več. Nobenih rojstnih knjig. Ničesar več, razen ene osebne izkaznice z datumom od oktobra ali novembra 44... In kaj pomeni ena osebna izkaznica?... Dokaz, edini dokaz, da je Renée že živela, ko se je Madeleine... Šel je žalosten po stopnicah. Ta dokaz je iznodletel. Nihče več ne bo mogel dognati, da sta živeli istočasno, da sta bili v resnici dve. Če pa nista bili dve...

Flaviéres je hodil brez cilja. Ne bi bil smel piti. Ne bi bil smel iti na pošto. Prej je bil mirnejši! Zakaj se ne bi zadovoljil, da čisto preprosto ljubi to žensko, ne da bi zastrupljal njuno skupno življenje s takimi vprašanji! Tisti indirektni dokaz ni veljal nič. Naključje še ni dokaz. Pa potem? Naj gre v Dambremont? Brskat po groblji? Postajal je zoprn. In če se naveliča njegovega sumničenja, njegovih očitkov, njegovega zadirčnega nadzorstva in ga zapusti? Da... če bi jo lepega dne popihala...

Ta misel mu je izpodsekala noge. Na vogalu neke ulice se je ustavil, roko je pritiskal na levo stran kakor bolnik, ki si preizkuša srce. Potem je počasi nadaljeval upognjenega hrbta. Uboga Madeleine! Kako rad jo muči! Pa tudi, zakaj tako molči? In če bi spregovorila, če bi dejala: «Da, umrla sem... Prihajam od tam... te tako svetle in tolikega obupa polne oči so videle in ne morejo več pozabiti,» ali ne bi padel kot od strele zadet!

«Zdaj sem pa žares blazen,» je pomislil. Malo dalje je znova pomislil: «Skrajna logika je morda to, kar imenujejo blaznost!»

Pred hotelom si je malo pomišljal, potem je zagledal cvetličarno in je kupil nageljnov in mimoze. To bo poživilo sobo Renée se ne bo več čutila ujetnico. Stopil je v dvigalo in duh mimoze je zavel v ozki kabini in se pridružil nekemu nekdanjemu vonju... Potuhnjeno se je priplazila obsedenost. Ko je odprl vrata, bi se bil skoraj onesvestil od gnusa in obupa. Renée je bila iztegnjena na postelji. Flaviéres je vrgel šopek na mizo.

«No, kaj?» je vprašal.

Kaj? Ona joče. O, ne... Približal se je s stisnjenimi pestmi.

«Kaj ti je?... Povej! Kaj se je zgodilo?»

Prijel jo je za glavo in jo obrnil proti svetlobi.

«Uboga moja mala!»

(Nadaljevanje sledi)

Šport Šport Šport Šport

Tretje kolo italijanskega nogometnega prvenstva

A LIGA

Rezultati

*Alessandria-Atalanta	0-0
*Bologna-Fiorentina	3-1
*Inter-Lazio	1-1
*Juventus-Spal	3-1
Milan-*Lanerossi	2-1
Genoa-*Napoli	1-0
*Roma-Palermo	1-1
*Sampdoria-Bari	1-0
*Udinese-Padova	2-1

LESTVICA

Juventus	3	3	0	0	11	2	6
Bologna	3	2	1	0	6	2	5
Spal	3	2	0	1	6	4	4
Lazio	3	1	2	0	4	3	4
Fiorentina	3	2	0	1	5	4	4
Alessandria	3	1	2	0	3	1	4
Sampdoria	3	2	0	1	6	2	4
Inter	3	1	2	0	8	5	4
Roma	3	1	2	0	3	2	4
Palermo	3	1	1	1	3	3	3
Milan	3	1	1	1	4	5	3
Bari	3	1	1	1	1	1	3
Genoa	3	1	0	2	1	3	2
Atalanta	3	0	2	1	1	5	2
Udinese	3	1	0	2	3	5	2
Lanerossi	3	0	0	3	3	8	0
Padova	3	0	0	3	4	12	0
Napoli	3	0	0	3	1	6	0

TEKME 11.10.59

Alessandria-Bologna, Atalanta-Juventus, Bari-Genoa, Fiorentina-Roma, Lazio-Lanerossi, Milan-Napoli, Padova-Palermo, Sampdoria-Inter, Spal-Udinese.

B LIGA

Rezultati

*Brescia-Marzotto	0-0
*Catania-Lecco	2-2
*Catanzaro-Taranto	2-0
*Como-Venezia	1-0
*Novara-Messina	0-0
*Ozo Mantova-Cagliari	2-1
*Reggiana-Triestina	4-1
*Sambenedettese-Parma	2-2
*Simmonza-Torino	1-1
Modena-*Verona	2-1

LESTVICA

Torino	3	1	2	0	6	1	4
Marzotto	3	1	2	0	2	1	4
Modena	3	2	0	1	4	3	4
Messina	3	1	2	0	2	1	4
Reggiana	3	2	0	1	10	6	4
Como	3	1	2	0	3	2	4
O. Mantova	3	1	2	0	3	2	4
Brescia	3	0	3	0	0	0	3
Catanzaro	3	1	1	1	3	3	3
Catania	3	0	3	0	4	4	3
Parma	3	0	3	0	4	4	3
Lecco	3	1	1	1	5	5	3
Venezia	3	1	1	1	3	2	3
Taranto	3	1	1	1	2	3	3
Cagliari	3	1	0	2	3	8	2
Novara	3	0	2	1	0	1	2
Sambened.	3	0	2	1	5	7	2
Simmonza	3	0	2	1	2	3	2
Triestina	3	0	2	1	3	6	2
Verona	3	0	1	2	3	5	1

TEKME 11.10.59

Cagliari-Messina, Catania-Ozo Mantova, Lecco-Como, Marzotto - Sambenedettese, Modena - Simmenthal Monza, Novara-Catanzaro, Parma-Reggiana, Taranto-Verona, Torino-Brescia, Triestina-Venezia.

Športne stave

TOTOCALCIO

X 1 X 1 2 2 X 1 1 1 1 X 2

Kvote: 13 točk — 33.518.000 lir, 12 točk — 1.067.000 lir. V Trstu je 5 dobitnikov z 12 točkami.

TOTIP

X 1 1 1 1 2 X 1 2 X 2 X

Kvote: 12 točk — ni dosegel nihče, 11 točk — 773.437 lir, 10 točk — 26.442 lir.

Juventus že sam v vodstvu Poraz Fiorentine v Bologni

V B ligi favoritom slaba prede - V Neaplju z intervencijo policije - Prvi zmagi Milana in Udinese

A LIGA

Po tretjem kolu A lige italijanskega nogometnega prvenstva je ostal sam v vodstvu Juventus s 6 točkami, z najboljšim razmerjem v golih ter z edinim pozitivnim angleškim povprečjem. Za vse to se mora enajstorica iz Turina zahvaliti svoji sijajni zmagi nad Spalom, predvsem pa nepredvidenemu, a zato nič manj zasluženem porazu Fiorentine v Bologni.

Da s Fiorentino nekaj ni v redu, se je vedelo že prej, še posebno pa po njeni tesni in komaj iztisnjeni zmagi nad Napolijem v drugem kolu. Tokrat je sicer v prvem polčasu skušala demantirati ta vtis z res odlično igro in z golom Orzana v 16'. V drugem polčasu pa je popolnoma klonila in Bologna ji je nasula v mrežo kar tri gole, katerih avtorja sta bila v 8' Pascutti ter v 36' in v 39' Pivatelli.

Bologna je s to zmago, predvsem pa z izvrstno igro v drugem polčasu, pokazala, da lahko goji v letošnjem prvenstvu velike ambicije in da utegne dostojno proslaviti letošnjo 50-letnico svojega obstoja. Ima odlično obrambo ter zelo nevaren napad, v katerem izstopajo Pivatelli, Cervelatti in Campana. Pri Fiorentini sta se v drugem polčasu rešila samo Hamrin in Montuori.

Za Juventus smo že dejali, da je požel zasluženo zmago, ki bi lahko bila še višja, če se ne bi črno-beli v drugem polčasu predali zgolj ekshibiciji in se zadovoljili z goli, ki so jih dosegli že v prvem polčasu po zaslugi Sivorija, Ganzerja (avtogol na Nicolejev strel) ter Charlesa z njegovo neizprosno glavo. Spal, ki je v drugem polčasu nudil dokaj organizirano obrambo in ki je tudi v prvem polčasu skušal napadati, je dosegel častni gol že v 5', v zadnji minuti igre pa je Sivori, ki je zabaval 30.000 gledalcev s svojimi vragolijami, zastreljal 11-metrovko z visokim strelom preko vrat.

Svojo prvo letošnjo zmago je od velikih dosegel Milan na tujem igrišču proti Lanerossiju. Igra sama je bila komaj povprečna, vendar pa je Milančanom v opravičilo dejstvo, da je že v 16' prvega polčasa moral zaradi hujše poškodbe zapustiti igrišče njihov vratar, katerega je potem do konca tekme še kar uspešno nadomeščal Galli. Domačini svoje številčne premoči niso znali izkoristiti in po začetni zmedi je proti koncu drugega polčasa Milan celo prevzel pobudo odločno v svoje roke in v 32' dosegel po Danovi zmagoviti gol. V prvem polčasu sta bila uspešna v 11' Altafini za Milan in v 16' Savioni za Lanerossi.

Za tretje kolo je bila v glavnem značilna dokaj groba igra in na marsikaterem igrišču je prišlo do medsebojnih obračunavanj. Višek pa je grobost dosegla kot običajno v Neaplju, kjer se je tekma spremenila v pravcati «western» film s kamnitim dežjem s tribun in z množično intervencijo policije z brizgalkami in solzilnimi bombami. Kakšne bodo posledice tega barbarstva bomo videli v sredo, ko se bo izrekla disciplinska komisija, neposredna posledica neredov pa je bil že tretji zaporedni poraz Napolija (drugi na domačem igrišču), ki je poslej z najslabšim količnikom na zadnjem mestu za Lanerossijem in Padovo. Zmaga Genoe je bila zaslužena zaradi boljše kolektivne igre, vendar pa bi glede na ustvarjene in zamujene priložnosti bolj odgovarjal neodločen rezultat. Do izgredov je prišlo nekaj minut pred koncem, ko je sodnik De Marchi razveljavil Viniciov gol in odredil 11-metrovko zaradi prekrška Carlinija nad njim. Strel je izvedel Comaschi, toda žoga se je odbila od droga. Prestregel jo je znova Comaschi, jo podal Di Giacomu, ki jo je plasiral v mrežo, toda sodnik je gol v skladu s pravili razveljavil in s tem praktično omogočil zmago Genoe, za katero je bil že v 21' prvega polčasa uspešen Barison.

Srečanje «bratrancev» Udinese in Padove v Vidmu se je po obojestransko slabi in nezanimivi igri končalo s tesno, vendar pa zasluženo zmago Furlanov z 2:1. Udinese je prešla v vodstvo v 7' prvega polčasa po Fontanesiju, v sredini drugega polčasa pa je vodstvo povečal Milan. Dve minuti pred koncem je Brighenti dosegel častni gol za goste, ki so skoraj ves drugi polčas igrali praktično z 10 igralci zaradi poškodbe krilca Mora.

Slaba in nič kaj zanimiva je bila tudi igra med Sampdorio in Barijem katero je Sampdoria odločila v svojo korist z golom, ki ga je v 40' prvega polčasa dosegel Cucchiaroni po osebni akciji.

Ostale tri tekme so se končale z neodločenimi izidi. Roma je moralu na domačem igrišču prepustiti točko Palermu, ki je na otvoritveni gol Zaglia odgovoril z golom Greattija v 35'. Z enakim rezultatom sta se razšla Inter in Lazio, ki se je branil z verižno obrambo takoj potem, ko je v 8' dosegel po Bizzariju vodstvo. 10 minut pozneje je za Inter izenačil Firmani. Brez golov pa sta se razšli Alessandria in Atalanta.

Celotna bilanca tretjega kola je naslednja: 4 domače zmage, 2 zunanji zmagi, trije neodločeni rezultati in 20 golov. Na lestvici strelcev vodita s 5 goli Firmani (Inter) in Rossi (Spal).

B LIGA

V B ligi favoritom kaj slabo kaže in čeprav je Torino še vedno v vodstvu, je moral tokrat oddati že drugo točko, katero mu je iztrgala Monza. Pravzaprav je imel Simmenthal v žepu že več kot samo neodločen rezultat, pa je za Torino izenačil Virgili šele 7' pred koncem tekme, še prej pa so domači imeli več priložnosti za povečanje vodstva, katero so dosegli v 18' prvega polčasa po Carminatiju.

Torino je tokrat lahko dodobra spoznal, da življenje v B ligi ni lahko. Simmenthal je začel z napadi že v samem začetku in je prevladoval vsaj 75'. Torino je prišel do besede šele v zadnjih 15', predvsem zaradi boljše fizične kondicije in pa zaradi večje izkušenosti. Nekaj sekund pred koncem je Mazzero le za las zgrešil 100-odstotno priložnost za zmago svojega moštva.

Se slabše pa se je godilo drugemu «degradirancu» iz A lige — Triestini, ki je morala sklonjenih glav zapustiti stadion v Reggio Emilii, kjer je Reggiana ni samo premagala, pač pa celo osmešila. Res je sicer, da predstavlja Reggiana veliko presenečenje prvenstva, toda tako izdatnega poraza bi Triestina vendarle ne smela doživeti in upravičeno smo lahko zaskrbljeni za bodočnost tržaškega ligaša, če ne bo v najkrajšem času izboljšal svoje forme. (O tekmi sami poročamo posebej.)

Poleg Reggiane so dosegli tesne domače zmage še Pasinatijev Catanzaro nad Tarantom, Como nad Venezio ter Mantova nad Cagliarijem, edino zunanjo zmago pa je požela Modena v Veroni. Neodločeno so se končala srečanja med Brescio in Marzottom, Catanio in Leccom, Novaro in Messino, Sambenedettesejem in Parmo ter že omenjeno med Simmenthalom in Torinom.

Prikazana igra na splošno ni bila na posebni višini, če izvzamemo seveda odličen nogomet Reggiane ter zadnjih četrt ure Torina v Monzi.

Celotna bilanca: 4 domače zmage, ena zunanja, 5 neodločenih izidov, 24 golov. Na lestvici strelcev vodi Pinti (Reggiana) s 5 goli pred Virgilijem (Torino) s 4 goli.

Na vrhu lestvice je Torino s 4 točkami, na dnu pa z 1 točko Verona takoj za Triestino, ki je z dvema točkama in z najslabšo razliko v golih, predzadnja.

SZ - Madžarska 1:1

PEKING, 5. — Nogometna tekma med SZ in Madžarsko v okviru troboja SZ, Madžarska, Kitajska, se je končala neodločeno 1:1. Oba gola sta bila dosežena v drugem polčasu. V 30' je bil uspešen Madžar Laszlo, 7' kasneje pa leva zveza SZ Čislenko.

To je bila druga tekma troboja. V prvi je SZ premagala Kitajsko z 1:0. V četrtek bosta igrali Madžarska in Kitajska.

* * *

BERN, 5. — Pred 40.000 gledalci je nogometna reprezentanca Zah. Nemčije v 33. meddržavnem srečanju premagala reprezentanco Švice s 4:0 (1:0). Gole za Nemčijo so dosegli Vollmar (5'), Seeler (49'), Rahn (74') in Juskowiak (75') iz 11-metrovke. Dosedanji izid srečanj: Nemčija 21 zmag, Švica 8 zmag, 4 neodločeni rezultati.

B reprezentanca Švice je premagala odgovarjajočo reprezentanco Nemčije z 1:0 (0:0).

* * *

ROTTERDAM, 5. — Nizozemska je premagala Belgijo z visokim rezultatom 9:1 (5:0). Desno krilo Van Der Quil in zveza Wilkes sta dosegla vsak po 3 gole.

* * *

PEKINKG, 5. — V Pekingu je sovjetska nogometna reprezentanca premagala izbrano moštvo Kitajske z 1:0. Gol je dosegel Anatolij Iljin.

* * *

BELFAST, 5. — Škotska Severna Irska 4:0 (3:0).

* * *

KOPENHAGEN, 5. — Danska - Finska 4:0 (2:0).

* * *

HELSINKI, 5. — Finska B - Danska B 2:1 (1:1).

Kljub verižni obrambi v prvem polčasu

Triestina ni bila kos enajstorici Reggiane (1:4)

Debutant De Min ubranil 11-metrovko - Taccola strelec častnega gola iz 11-metrovke - Pinti - nezadržan realizator

STRELCI: v prvem polčasu v 18' Pinti (R.), v 31' De Nardi (R.), v drugem polčasu v 21' Taccola (T.) v 32' Pinti (R.), v 34' Pistacchi (R.).

REGGIANA: Baldisseri; Ramusani, Spinosi; Boccalatte, Nobili, Bonini; De Nardi, Pistacchi, Pinti, Deotto, Ogliari.

TRIESTINA: De Min; Frigeri, Brach; Varglien, Merkuza, Radice; Del Negro, Szoke, Cecchi, Taccola Magistrelli.

SODNIK: Campanati (Milan). GLEDALCEV: 8.000.

REGGIO EMILIA, 5. — *Osem tisoč gledalcev je včeraj zapustilo igrišca zadovoljnih in navdušenih nad dobro igro domačega moštva in nad izdatno zmago nad Tricstino, ki vsaj na papirju velja poleg Torina za favorita B lige. Reggiana je tokrat odprla vse registre svojega znanja in njena zmaga je bila zaslužen plod vsestransko boljših lastnosti od fizične kondicije, forme in tehničnega znanja posameznih igralcev pa do organizacije kolektivne igre. Triestina je bila proti njej kot skromna provincialna enajstorica, ki je po naključju zašla v B ligo, ki pa bi dejansko lahko ostala v kakšni podzvezi.*

Kljub vsem omenjenim vrlinam Reggiane, pa nosi njena zmaga vendarle tudi eno samo ime: Pinti. Ta srednji napadalec je naravnost nezadržen in prav nič ni čudnega, če vodi na lestvici strelcev. Njegovi prodori predstavljajo stalno nevarnost, njegovi streli so kot iz topa, silni in precizni, njegovi predložki soigralcem vedno uporabni, njegove organizatorske ideje pa vedno jasne. Ob njem zrastejo za glavo še drugi napadalci, čeprav niso njegovega kvalitetnega kova.

Zavedajoč se realizatorske sposobnosti domačinov, je Trevisan odredil verižno obrambo z nazaj pomaknjenima zvezama Szokejem in Taccolo. Toda obrambni sistem je že od vsega početka kazal luknje, kmalu pa je popolnoma razpadel. Celotna obramba Triestine je bila igračka v rokah domačih napadalcev in zbegani debutant De Min ni vedel kaj početi. Branil je kar je mogel in prejetih golov ni mogel preprečiti. Tako je ves prvi polčas potekal v igri na ena sama vrata in dva gola sta bila logičen rezultat terenske premoči Reggiane.

V drugem polčasu je Trevisan menjal taktiko. Odredil je odprto igro v tveganju na vse. Tako je igra postala bolj izenačena in napadalci Triestine so pogosteje prehajali pred vrata domačih, kjer pa so naleteli na pripravljeno obrambo. V 21' je Secchi prodrl pred nasprotni gol kjer ga je branilec Nobili zrušil in sodnik je brez pomišljanja pokazal na belo piko. 11-metrovko je prisebno realiziral Taccola.

S tem pa se je napor Tristine tudi izčrpal. Reggiano je spet prevzela pobuda v svoje roke in v razmaku dveh minut je najprej Pinti dosegel tretji gol, nato pa Pistacchi na Pintijev predložek v 34' še četrtega in zadnjega. Rezultat pa bi bil lahko še višji, če ne bi v 30' De Min ubranil 11-metrovko, ki jo je izvedel Pistacchi.

Ne glede na to, da bi včeraj proti Reggiani izgubila tudi marsikatera enajstorica A lige, so prišle pri Triestini do izraza vse hibe, katere so se pokazale že v prvih dveh internih nastopih. Enajstorica je prelahka za B ligo, premalo zanesljiva v obrambi in premalo koristna v napadu. Merkuza je bil še enkrat zlahka prehoden, Frigeri in Brach pa prepočasna. De Min je naredil kar je bilo mogoče in za nekatere intervencije je celo požel zasluženo aplavz. Krilska vrsta je igrala izključno v defenzivni funkciji in ni prišla do izraza. V napadu je zadovoljil samo Taccola, ki pa je bil izoliran. Secchi igra brez prave. Szoke je pomagal obrambi, Magistrelli je nudil manjšo manj kot navadno. Negro pa je bil samo za to kolo.

Ponavljamo naše mnenje da bi moral Varglien prevzeti mesto srednjega krilca, napad pa se povrniti Pintiju. Morda bi kazalo preizkusiti še katerega od mladih, Fontunata ali Demegno?

—«—

KOSARKA V MILANU

Red Knights zmagovalec turnirja G. S. Portuale

V nedeljo se je v Milanu ključil mednarodni košarkarski turnir za pokal mesta Milje, katerega je organiziral športni krožek G. S. Portuale.

Prvo mesto je osvojilo madžarsko vojaško moštvo Red Knights z zmago v finalu nad Don Boscom z rezultatom 78:70 (30:20), v finalu za tretje mesto pa je vrsta Udinese premagala Portuale z 58:31 (28:...).

Jugoslovansko nogometno prvenstvo

Tudi Dinamo premagan Prva točka za Rijeko

Tretja zaporedna zmaga ljubljanskega Odreda in prva zmaga Nove Gorice v slovenski conski ligi

BEOGRAD, 5. — V 6. kolu I. zvezne lige jugoslovanskega nogometnega prvenstva je vodilni Dinamo doživel prvi poraz in povrhu še na domačem terenu proti Beogradu. Tako ni poslej v prvenstva več nobenega nepremaganega moštva in prednost Dinama pred drugoplasirano Vojvodino se je skrčila na eno samo točko. Drugi pomembni dogodek je polovičen uspeh Rijeke v Titogradu, s katerim si je reška enajstorica priborila prvo točko, a je še vedno na zadnjem mestu.

Na tujem igrišču je bil poleg Beograda uspešen še Partizan, ki je prinesel obe točki iz Sarajeva. Vse ostale tekme so se končale z neodločenim rezultatom. Crvena zvezda je že v soboto komaj rešila točko proti Veležu na svojem igrišču in isto velja za Hajduka, ki je igral z Radničkim v Beogradu ter zapravil zmago 4 minute pred koncem tekme, ko je Petakovič dosegel za domačine svoj tretji gol. Vojvodina je gostovala v Tuzli kjer ji je novinec Sloboda odšéipnil točko pri rezultatu brez golov.

Prvenstvo Prve lige je po včerajšnjih rezultatih postalo še bolj zanimivo in čeprav je Dinamo obdržal vodstvo, za njim že krepko pritiskajo njegovi konkurenti, med katerimi se po slabem startu vse bolj uveljavlja Partizan.

Rezultati 6. kola: Crvena zvezda - Velež 1:1, Radnički - Hajduk 3:3, Budućnost-Rijeka 2:2, Sarajevo - Partizan 1:2, Sloboda - Vojvodina 0:0, Dinamo - Beograd 0:1.

Lestvica:

Dinamo	6	5	0	1	17:2	10
Vojvodina	6	4	1	1	10:1	9
Partizan	6	3	2	1	16:11	8
Sloboda	6	3	2	1	3:3	8
C. Zvezda	6	3	1	2	10:6	7
Hajduk	6	2	2	2	17:10	6
Beograd	6	2	2	2	7:5	6
Velež	6	2	2	2	10:10	6
Radnički	6	2	1	3	7:7	5
Budućnost	6	1	1	4	6;17	3
Sarajevo	6	1	1	4	4:15	3
Rijeka	6	0	1	5	5:25	1

Po 6. kolu druge zahodne lige je kot edini nepremagani v vodstvu še vedno banjaluški Borac, ki je tokrat obračunal s Proleterjem. Visoko na tretje mesto pa se je povzpel ljubljanski Odred s tretjo zaporedno zmago. Tokrat je bil njegova žrtev odlični Varteks iz Varaždina. Odred je zmagal sicer tesno z enim samim golom, vendar pa je zaigral zelo dobro in bi zaslužil tudi večji uspeh nad žilavim nasprotnikom. Za zmago ima največ zaslug vratar Babnik, poleg njega pa krilska vrsta. Edini gol tekme je dosegel Brezigar v 39' drugega polčasa.

Pred Odredom je na lestvici Split z enakim številom točk (8), toda z boljšo razliko v golih, za njim pa s slabšo razliko Šibenik. Split je premagal Lokomotivo, Šibenik pa Željezničarja.

Rezultati: Odred - Varteks 1:0, Split - Lokomotiva 2:0, Trešnjevka - Igman 3:0, Borac - Proleter 3:1, Šibenik - Željezničar 3:1.

Lestvica:

Borac	6	6	0	0	18:7	12
Split	6	4	0	2	14:8	8
Odred	6	4	0	2	10:8	8
Šibenik	6	4	0	2	9:8	8
Trešnjevka	6	3	0	3	14:9	6
Varteks	6	3	0	3	9:7	6
Proleter	6	3	0	3	13:11	6
Zagreb	6	3	0	3	17:22	6
Željezničar	6	2	0	4	10:12	4
Lokomotiva	6	2	0	4	13:16	4
Elektrostroj	6	1	0	5	6:13	2
Igman	6	1	0	5	5:15	2

V slovenski conski ligi je Nova Gorica dosegla svojo prvo zmago. Na lastnem igrišču je premagala uglednega nasprotnika Rudarja iz Trbovelj. Nova Gorica je bila skozi v premoči, kar dokazuje tudi razmerje kotov 9:4 v njeno korist. Še vedno pa je brez zmage Izola, katero je na lastnem igrišču premagal Maribor z rezultatom 1:0. V vodstvu je slej ko prej mariborski Branik, ki je pospravil na račun Grafičarja peto zaporedno zmago.

Rezultati: Branik - Grafičar 9:1, Krim - Ilirija 1:0, Nova Gorica - Rudar 3:2 Izola - Maribor 0:1, Kladivar - Sobota 5:2.

Lestvica:

Branik	5	5	0	0	26:6	10
Kladivar	5	4	0	1	16:12	8
Rudar	5	3	1	1	21:5	7
Maribor	5	3	1	1	6:4	7
Triglav	5	3	0	2	15:14	6
Ljubljana	5	3	0	2	15:16	6
Krim	5	1	3	1	3:3	5
Sobota	5	2	0	3	12:10	4
Grafičar	5	1	2	2	7:18	4
Nova Gorica	5	1	0	4	15:21	2
Izola	5	0	1	4	3:16	1
Ilirija	5	0	0	5	1:13	0

KOSARKA V JUGOSLAVIJI

Ljubljanska Olympia zopet državni prvak

LJUBLJANA, 5. — Jugoslovansko košarkarsko prvenstvo za 1. 1959 je končano. Prvak je znova ljubljanska Olympia s štirimi točkami naskoka pred Crveno zvezdo iz Beograda. Iz elitne družbe se poslavljata Lokomotiva in Zastava.

V zadnji tekmi prvenstva je Olympia nastopila v Zadru in izgubila z enim samim košem razlike 88:87 (48:48). Domačini so bili ves čas v vodstvu in šele v zadnjih minutah so Ljubljančani po zaslugi odličnega Daneua zmanjšali razliko na minimum. Daneu je sam dosegel 37 košev. Ostali rezultati: Ljubljana - Proleter 89:80, Partizan - Zastava 80:69, Lokomotiva - Crvena zvezda 60:77.

Končna lestvica:

Olympia	18	13	1	4	1486:1192	27
C. zvezda	18	11	1	6	1562:1471	23
Željezn.	18	11	0	7	1305:1272	22
Partizan	18	10	1	7	1399:1430	21
Zadar	18	10	0	8	1462:1426	20
Beograd	18	9	0	9	1406:1209	18
Ljubljana	18	8	1	9	1339:1378	17
Proleter	18	8	0	10	1237:1278	16
Lokom.	18	4	0	14	1186:1334	8
Zastava	18	4	0	14	1124:1427	8

Mednarodni vaterpolo turnir v Dubrovniku

Po porazu proti Jugoslaviji Italija premagala Nizozemsko

Danes odločilni tekmi med Madžarsko in Italijo ter med SZ in Jugoslavijo

DUBROVNIK, 5. — V četrtem kolu mednarodnega vaterpolo turnirja v Dubrovniku sta bili danes odigrani dve tekmi z naslednjima izidoma:

Italija - Nizozemska 6:4 (1:1)
SZ - Madžarska 2:2 (1:0)

Jugoslavija je bila prosta.

Izidi včerajšnjih tekem:

Jugoslavija - Italija 4:2 (1:1)
Madžarska - Nizozemska 8:2 (6:1).

SZ je bila prosta.

Lestvica po četrtem in zadnjem dnevu:

Jugoslavija	3	2	1	0	12:6	5
Madžarska	3	1	2	0	14:8	4
Italija	3	2	0	1	13:12	4
SZ	3	1	1	1	13:10	3
Nizozemska	4	0	0	4	9:25	0

Jutri je na vrsti zadnje kolo v katerem se bodo pomerile: Italija - Madžarska in Jugoslavija - SZ.

Včerajšnja zmaga Jugoslavije nad Italijo je bila zaslužena, vendar pa je bila dosežena na dokaj težak način. Igra je bila zmedena in izredno borbena posebno v prvem polčasu, v katerem so Italijani izčrpali del svojih moči. V vodstvo je prešla Italija z golom D'Altruia v 2'32" prvega polčasa, toda že pol minute nato je Nardelli izenačil. Kljub obojestranskim napadom se do konca polčasa rezultat ni menjal.

V 2. polčasu je Jugoslavija menjala taktiko. Blokirala je odličnega Dennerleina in potisnila Italijane pred njihova vrata. Kljub premoči Jugoslovanov pa so Italijani s protinapadom prišli drugič v vodstvo v 4'32" po zaslugi Parmeggianija potem, ko je bil iz igre izključen Stanišič. Sledili so zopet napadi domačih, potem pa so bili izključeni najprej Dennerlein in nato Čukvas in Mannelli. Z igralcem manj se Italija ni mogla uspešno braniti in v 6'10" je izenačil za Jugoslavijo Cipci. Po izključitvi D'Altruia, je v 8'30" bil za Jugoslavijo tretjič uspešen Čukvas, v 9'50" pa je postavil končni rezultat Stanišič.

V jugoslovanskem moštvu so se odlikovali z izvrstno igro Kačič, Ježič in Nardelli.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

ITALIJA: Rossi, D'Altrui, Dennerlein, Parmeggiani, Lavoratori, Mannelli, Guerrini.

JUGOSLAVIJA: Muškatirović, Cipci, Kačić, Čukvas, Ježić, Nardelli, Stanišić.

—«—

Svetovno prvenstvo v rokoborbi zaključeno

TEHERAN, 5. — Včeraj zvečer se je v Teheranu zaključilo svetovno prvenstvo v prosti rokoborbi. Vrstni red prvih treh v vsaki kategoriji:

52 kg: 1. Ali Alijev (SZ), 2. Bilier (Fin.), 3. Miar (Pak.).
57 kg: 1. Akbar Hossein (Tur.), 2. Tuano Yashiri (Jap.), 3. Vladimir Arsenian (SZ).
62 kg: 1. Dagostali (Tur.), 2. Kolev (Bolg.), 3. Akhtar Mohamed (Pak.).
67 kg: 1. Vladimir Insiavski (SZ), 2. Valčev (Bolg.), 3. Shahim (Tur.).
73 kg: 1. Imamali (Iran), 2. Balavatze Vakhtang (SZ), 3. Ogan (Tur.).
79 kg: 1. Chirtladze (SZ), 2. Hollosi (Madž.), 3. Lippa Lothar (Vzh. Nem.).
87 kg: 1. Tahkti Gholameresa (Iran), 2. Sirkov (Bolg.), 3. Maurice Jaquel (Fr.).
Težka kat.: 1. Ahmadov (Bolg.), 2. Hamidi Kaplan (Tur.), 3. Dzarasov (SZ).

Vrstni red držav: 1. SZ 34,5 točk, 2. Turčija 32,5, 3. Bolgarija 22, 4. Iran 19,5, 5. Pakistan 12, 6. Japonska 12, 7. Madžarska 8, 8. Vzh. Nemčija 7,5, 9. Finska 5,5, 10. Poljska in Francija 4, 12. Italija 3.

—«—

BOKS DILETANTOV

Italija - Romunija 5:5

BUKARESTA, 5. — Dvoboj diletantskih boksarskih reprezentac Italije in Romunije se je zaključil neodločeno 5:5. Posamezni izidi:

Mušja kat.: Puin (R.) premagal Pistido (It.) po točkah; *petelinja kat.:* Zamparini (I.) premagal Turca (R.) p. t.; *peresna kat.:* Cismar (R.) premagal Mastellara (I.) p. t.; *lahka kat.:* Mihalik (R.) premagal Mussa (I.) p. t.; *lahki welter:* Piazza (I.) premagal Gherasima (R.) p. t.; *srednjelahka kat.:* Stoian (R.) premagal Urzija (I.) p. t.; *težki welter:* Benvenuti (I.) premagal Serbuja (R.) p.t.

—«—

ZA TEKMO S ČSR

Kandidati v Florenci

FLORENCA, 5. — V okviru priprav za nogometno tekmo s Češkoslovaško, ki bo 1. nov. v Pragi, so se danes zbrali v Florenci kandidati za italijansko reprezentanco. Poleg Bernasconija, namesto katerega je bil pozvan Janich, ne bosta zaradi poškodb trenirala tudi Chiappella in Campana.

Trening tekmi dveh formacij kandidatov bosta v sredo popoldne.

43. kolesarska dirka po Emiliji

Baldini zmagal v sprintu in vrnil poraz Ronchiniju

Nobenega inozemca v vodilni šestorici - Visoka povprečna hitrost

BOLOGNA, 5. — Ercole Baldini je zmagal v 43. kolesarski dirki po Emiliji. 228 km dolgo pot je prevozil v času 5.53' v rekordno povprečno hitrostjo 38,73 km na uro. V sprintu je prehitel pet svojih spremljevalcev v zadnjem pobegu, med katerimi je bil tudi njegov glavni rival in novi držav ni prvak Diego Ronchini.

Kot je bilo pričakovati je dirka potekala v znamenju dvoboja med Baldinijem in Ronchinijem, zaključila pa se je ravno obratno kot dirka po Laziju, v kateri je Ronchini odvzel Baldiniju naslov državnega prvaka. V dirki po Laziju je bil Ronchini prvi in Baldini četrti, tokrat pa je bil Baldini prvi in Ronchini četrti.

Poleg obeh protagonistov so se odlikovali še Verucchi, Fantini, Martini in pa Bruni, ki je v finalu celo izpustil priložnost za zmago.

Inozemci niso prišli niti enkrat do veljave. Izjemo predstavlja lt Bobetov poskus v samem začetku.

Takoj po startu je zaradi padca odpadel iz borbe Van Geneugden. Dirka se je kmalu razvijala in po 15 km vožnje je bilo v vodstvu 15 kolesarjev med katerimi so bili Ronchini, Defilippis, Baldini, Massignan, Cestari, Pambianco in Vannitsen. Najbolj aktiven je bil Ronchini, ki je diktiral tempo. Do prve večje selekcije je prišlo na vzponu Masera, kjer so zaradi številnih defektov na neasfaltiranem cestišču zaostali mnogi kolesarji, med katerimi tudi Ronchini, ki pa ni odnehal. S pomočjo Pambianca in Baraleja je v kratkem času prehitel celo vrsto drugih konkurentov in sprožil končen napad na vodilno skupino na vzponu Sestola, kjer je v spremembi Pambianca (Barale je zaostal) dohitel ostale.

Tej združitvi je sledil krajši premor, katerega je izkoristil Verucchi in se pridružil vodečim na zadnjem vzponu dneva na Barigazzo, kjer je tudi padla odločitev. Najprej je ušel Carlesi, za njim pa Bruni s še nekaterimi. Nato sta zapustila glavnino še Ronchini in Baldini in samo Fantiniju je uspelo obdržati stik z njima. Na vrhu je bil prvi Bruni pred Carlesijem, z nekaj sekundami zaostanka pa je sledila petorica v kateri so bili Baldini, Ronchini, Verucchi, Fantini in Martin. Vsi ti so dohiteli Brunija v spustu in nato skupno privozili na cilj v Bologni, kjer je prvi zavozil na stadion Bruni pred Fantinijem in Baldinijem. Kljub končni ofenzivi Fantinija in Martinija je zmagal Baldini.

**VRSTNI RED: 1. Baldini 5.53', 2. Fantini, 3. Martini, 4. Ronchini, 5. Verucchi, 6. Bruni vsi s časom zmagovalca, 7. Pavard z zaostankom 3'13", 8. Ciampi 3'16", 9.